

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

OPĆINE BUŽIM

2022.

Broj: 01-02-07-11-2-2928-7/22

Sarajevo, august 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	3
II.	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	UVOD.....	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	12
5.1	Izrada i donošenje budžeta	12
5.2	Izještavanje.....	14
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	14
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	15
6.1.1	Prihodi i primici	15
6.1.1.1	Prihodi od poreza.....	15
6.1.1.2	Neporezni prihodi	15
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	16
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje	17
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	18
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	19
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	22
6.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	25
6.1.3	Finansijski rezultat	26
6.2	BILANS STANJA.....	27
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja	27
6.2.2	Stalna sredstva.....	29
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	31
6.2.4	Izvori sredstava	32
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	32
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	33
7.	JAVNE NABAVKE	33
8.	SUDSKI SPOROVI	37
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	37
V.	PRILOZI.....	38
1.	KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	38
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	38

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Bužim (u daljnjem tekstu: Općina)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2022. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Općine na 31. 12. 2022. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Na poziciji kratkoročnih potraživanja (sumnjiva i sporna) iskazan je iznos od 329.659 KM iz ranijeg perioda za koji nije vršeno usaglašavanje stanja i koji je osporen u stečajnom postupku. Potraživanja po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rente u iznosu od 61.662 KM nisu knjigovodstveno evidentirana. Također, nije vršen prenos dospjelih potraživanja na poziciju sumnjivih i spornih. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.1 Izvještaja);**
- 2. Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer su ulaganja u rekonstrukciju i investiciono održavanje cesta i puteva, zgrade i objekte komunalne infrastrukture u iznosu od najmanje 6.825.007 KM iskazana na poziciji sredstava u pripremi duži period, iako su u upotrebi. Zbog toga nije vršen ni obračun amortizacije, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo mjeriti. Također, nije vršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.2 Izvještaja).**

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja*.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Rukovodstvo Općine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Općine;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Općine Bužim za 2022. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Općine za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1. Godišnji popis imovine i obaveza nije proveden u cijelosti jer nije izvršen popis zemljišta, kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, te nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.5 Izvještaja);**
- 2. Plan javnih nabavki ne daje podatke o svim postupcima koji se planiraju provesti i njihovim procijenjenim vrijednostima. Tenderska dokumentacija za najmanje četiri postupka javne nabavke za izvođenje radova ugovorene vrijednosti od 2.194.208 KM nije sačinjena na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, zbog čega nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Općine u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, rukovodstvo Općine odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Općine, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 8. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE /TAČKA
1.	Kontinuirano vršiti procjenu rizika, te ažurirati registar rizika i strategiju rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.	Poduzeti aktivnosti prema Poreznoj upravi FBiH kako bi se glavni identifikacijski broj dodijelio Općini kao pravnom licu, a Registar budžetskih korisnika uspostaviti u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	4.
3.	Potrebno je da Služba za finansije i trezor dokumentuje izvršenu suštinsku provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.	4.
4.	Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrditi detaljnu strukturu rashoda i izdataka budžeta i način njihovog izvršavanja (u dijelu realizacije tekućih transfera) u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	5.1.
5.	Rashode i izdatke planirati Budžetom na odgovarajućim pozicijama kontnog plana u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	5.1.
6.	Izveštaj o izvršavanju Budžeta sačinjavati na način da sadrži informacije o početnom i završnom stanje računa trezora, imovine, obaveza i izvora vlasništva, te podatke o svim primicima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	5.2.
7.	U Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta, u kolone planiranih pozicija, unositi podatke iz posljednjeg usvojenog budžeta, u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.	6.
8.	Odlukom o plaćama i naknadama zaposlenih u općinskom organu uprave definisati obavezu utvrđivanja boda za obračun plaće, a visinu osnovice i boda za obračun za tekuću godinu utvrditi odlukom o izvršavanju budžeta u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima uprave u FBiH.	6.1.2.1
9.	Vršiti ocjenjivanje zaposlenika u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u Unsko-sanskog kantona i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe Unsko-sanskog kantona.	6.1.2.1
10.	Obračun naknada za rad u radnim tijelima i komisijama Vijeća vršiti na osnovu evidencija o prisustvu koje su potpisane i ovjerene od odgovornog lica za njihovo vođenje.	6.1.2.2
11.	Izvršiti analizu i ocjenu naplativosti potraživanja i na osnovu konstatovanog predložiti daljnje mjere s ciljem njihovog realnog iskazivanja, te poduzimati aktivnosti za njihovu naplatu u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.1.
12.	Knjigovodstveno evidentirati potraživanja po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rentu u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.1.
13.	Stalna sredstva koja se koriste evidentirati na odgovarajućoj poziciji sredstava u upotrebi i vršiti obračun amortizacije stalnih sredstava u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2.

14.	Procijeniti vrijednosti donirane projektne dokumentacije za izgradnju objekta Muzeja 505. Viteške brigade i evidentirati poslovne promjene na propisanim pozicijama u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim.	6.2.2.
15.	Izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Pravilnika o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim.	6.2.2.
16.	Popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.5.
17.	Izveštaj o novčanim tokovima sačinjavati tako da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem izvještaju budžeta u FBiH.	6.3.
18.	Plan javnih nabavki sačinjavati na način da daje sveobuhvatne podatke po pojedinačnim postupcima koji se planiraju provesti.	7.
19.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te osigurati dosljedno poštivanje ugovorenih rokova te obračuna kaznenih odredbi u slučaju kašnjenja u realizaciji ugovora.	7.

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršenju Budžeta Općine Bužim za 2022. godinu;
- Budžet Općine Bužim za 2022. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH;
- Statut Općine Bužim;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Odluka o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika u općinskom organu uprave Općine Bužim;
- Zakonom o državnoj službi u Unsko-sanskom kantonu;
- Zakon o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Općina Bužim je jedinica lokalne samouprave u sastavu Unsko-sanskog kantona, uspostavljena Uredbom sa zakonskom snagom o obrazovanju Općine Bužim², Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH³. Njene nadležnosti utvrđene su Ustavom FBiH, Ustavom Unsko-sanskog kantona, spomenutim Zakonom i Statutom Općine⁴.

Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. U nadležnosti Općine posebno spadaju: osiguranje i zaštite ljudskih prava i sloboda u skladu sa Ustavom; donošenje budžeta Općine; donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje; utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline; donošenje prostornih, urbanističkih i provedbenih planova, uključujući zoniranje; utvrđivanje i provođenje stambene politike i donošenje programa stambene i druge izgradnje; utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara; utvrđivanje i vođenje politike raspolaganja, korištenja i upravljanja građevinskim zemljištem; utvrđivanje politike upravljanja i raspolaganja imovinom Općine; utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima Općine i raspodjele sredstava ostvarenih na osnovu njihovog korištenja; upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne komunalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, odvođenje i prerada otpadnih voda, održavanje javne čistoće, lokalnih puteva i mostova, ulične rasvjete i sl.); donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz općinske nadležnosti; uspostavljanje i vršenje inspekcijskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti Općine; obavljanje poslove iz oblasti premjera i katastra zemljišta i evidencija o nekretninama; uspostavlja organizaciju mjesne samouprave, poduzimanje mjera za osiguranje javnog reda i mira, kao i druge poslove od lokalnog značaja koji nisu isključeni iz nadležnosti, niti dodijeljeni u nadležnost nekog drugog nivoa vlasti.

Općina je uspostavila Registar budžetskih korisnika, kojim su kao budžetski korisnici utvrđeni: Jedinstveni općinski organ uprave, Općinsko vijeće, Javna ustanova Centar za socijalni rad, Općinsko pravobranilaštvo i Javna ustanova Centar za kulturu, sport i informisanje.

Pored budžetskih korisnika koji su utvrđeni registrom budžetskih korisnika, Općina je osnivač javnog komunalnog preduzeća „Komb“ d.o.o. Bužim (u daljem tekstu: JKP „Komb“), za koje je u 2021. godine rješenjem Općinskog suda Bihać pokrenut stečaj.

Organi Općine su Općinsko vijeće (u daljem tekstu: Vijeće) i načelnik. Vijeće je predstavničko tijelo građana i ima 17 vijećnika. Vijeće donosi Poslovnik o radu kojim je regulisan način njegovog rada, a funkciju vlasti obavlja u skladu sa Ustavom, Zakonom i Statutom Općine. Načelnik je izvršni organ Općine, koji predstavlja i zastupa, donosi akte iz svoje nadležnosti, predlaže odluke i druge akte Vijeću. Vijećnici i načelnik biraju se na mandat od četiri godine neposredno na izborima, u skladu sa Izbornim zakonom BiH.

Predsjedavajući Vijeća je Hilić Hasan koji je imenovan 18. 1. 2023. godine, a do tog perioda funkciju predsjedavajućeg obavljao je Suvad Šahinović.⁵

Poslovi iz nadležnosti Općine vrše se u okviru osnovnih organizacionih jedinica/službi: 1) Služba za finansije i trezor; 2) Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i geodetske poslove; 3) Služba za razvoj i poduzetništvo; 4) Služba za opću upravu i društvene djelatnosti; 5) Služba za civilnu zaštitu i vatrogasno; 6) Služba za stručne poslove Općinskog vijeća i 7) Kabinet Općinskog načelnika.

² „Sl. list RBiH“, 6/95

³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09

⁴ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 12/15

⁵ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 1/23

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općine Bužim sistematizovana su 79 radna mjesta, a na 31. 12. 2022. godine zaposleno je 44 izvršilaca. Ukupan broj zaposlenih sa ustanovama koje se finansiraju iz budžeta Općine je 56.

Funkciju načelnika obavlja Mersudin Nanić, koji je izabran u skladu s izbornim rezultatima održanim u novembru 2020. godine.

Sjedište Općine je u ulici 505. Viteške brigade broj 26.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Općine za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od oktobra 2022. do jula 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Općine Bužim za 2010. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima.

U Izvještaju je data 21 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Zbog značajnog protoka vremena i izmjene zakonskih propisa, u ovoj reviziji nismo izvršili ocjenu postupanja po preporukama koje su date u prethodnom izvještaju.

Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dato je ukupno 19 preporuka.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U pismu menadžmentu dato je sedam preporuka, od kojih su tri implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, jedna djelimično, a tri preporuke nisu implementirane.

Poduzimanjem aktivnosti na implementaciji preporuka koje su date u pismu rukovodstvu, rukovodstvo je pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola. Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponovit će se u okviru izvještaja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavlja i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata u skladu sa važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁶ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁸

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Vijeće je donijelo Statut, koji je usklađen sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH. Statutom se uređuje samoupravni djelokrug Općine, organi, međusobni odnosi organa, mjesna samouprava, neposredno učestvovanje građana u odlučivanju, finansiranje i imovina, propisi i drugi akti, javnost rada, saradnja jedinica lokalne samouprave, odnosi i saradnja sa federalnim i kantonalnim vlastima, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Općine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Jedinstvenog općinskog organa utvrđena je organizaciona struktura, sistematizacija radnih mjesta sa opisom poslova i propisanim uslovima za obavljanje poslova, rukovođenje općinskim organom uprave i službama za upravu, kao i druga pitanja. Napominjemo da dio radnih mjesta nije popunjeno: urbanističko-građevinski inspektor, komunalno-vodni inspektor, interni revizor, sekretar općinskog vijeća, sekretar općinskog organa uprave, šef službe za opću upravu i društvene djelatnosti, stručni savjetnik – starješina vatrogasne jedinice, stručni saradnik za urbanizam i građenje, za geodetske poslove, za održavanje računarske mreže, što predstavlja rizik za učinkovito kontrolno okruženje i obavljanje poslova iz nadležnosti Općine.

Pravobranilaštvo Općine osnovano je kao poseban organ, a obavlja poslove iz nadležnosti s ciljem pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Općine.

Odukom načelnika iz 2017. godine pomoćnik načelnika u Službi za finansije imenovan je za koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu.

U skladu s odredbama Zakona o principima lokalne samouprave, Općina kao jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica, a vijeće i načelnik su organi jedinice lokalne samouprave. Međutim, i Vijeće je, kao organ odlučivanja, porezno registrovano kao pravno lice (dodijeljen mu je glavni identifikacioni broj), što nije u skladu sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH i Statutom Općine. Načelnik je Vijeću uputio Pismo menadžmentu koje smo sačinili i dostavili nakon obavljene prethodne revizije, u kojem je data preporuka za otklanjanje navedene nepravilnosti. Prema prezentiranoj dokumentaciji, prijedlog da se navedeno razmatra na sjednici Vijeća nije usvojen od vijećnika, te nije postupljeno po preporuci.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁸ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Registar budžetskih korisnika za 2022. godinu nije uspostavljen u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH⁹ s obzirom na to da su, pored JU Centar za socijalni rad, JU Centar za kulturu i sport i Općinskog pravobranilaštva, kao budžetski korisnici utvrđeni Općinsko vijeće, kao i općinske službe Jedinog općinskog organa uprave (pod identifikacionim brojem općinskog organa).

Upravljanje rizicima je cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno kroz primjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, a u svrhu smanjenja rizika. Revizijom smo utvrdili da je usvojena Strategija upravljanja rizicima, ali se ne vrši kontinuirana procjena uticaja i vjerovatnoće rizika za ključne segmente poslovanja, što za posljedicu može imati da se rizicima ne upravlja na adekvatan način.

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i procedurama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo.

Općina je sačinila mape procesa u ranijem periodu, a usvojila ih u 2022. godini. Njima su definisani tokovi procesa, odgovorna lica i identifikovani rizici s mjerama za njihovo smanjenje. Donesen je značajan broj akata i procedura (vezano za unutrašnju organizaciju, računovodstvene politike, stvaranje obaveza, javne nabavke, kretanje knjigovodstvenih isprava i druge), u skladu sa važećim zakonskim propisima. Pravilnik o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim¹⁰ donesen je 2017. godine u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. U 2023. godini donesena je odluka o koeficijentima kojim je izvršeno usklađivanje s propisima koeficijenta za načelnika, općinskog pravobranioca i savjetnika općinskog načelnika sa koeficijentima utvrđenim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. Međutim, nisu doneseni akti kojima se uređuje način raspodjela tekućih transfera, način ostvarivanja prava, kriteriji za raspodjelu i pravdanje namjenskog utroška sredstava s ciljem uspostave odgovarajućih kontrolnih aktivnosti za ovaj segment poslovanja.

Sačinjen je Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu, koji je unesen u PIFC aplikaciju Federalnog ministarstva finansija.

Revizijom smo utvrdili da interne kontrole koje su uspostavljene funkcionišu na zadovoljavajućem nivou, osim u dijelu koji se odnosi na praćenje naplate potraživanja i knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava što je opisano u tački 6.2.1 i 6.2.2. Izvještaja.

Iako su poduzete značajne aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola zasnovanog na COSO modelu, one nisu okončane. Usvojene su mape procesa i svi procesi i postupci iz mape procesa odobreni su za implementaciju u organizaciji i upotrebu unutar Općine. Donesen je značajan broj pisanih politika i procedura. **Međutim, ne vrši se kontinuirana identifikacija i ocjena rizika, niti ažuriranje utvrđenih rizika i Strategije rizika. Zbog toga konstatujemo da nisu u potpunosti okončane aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola zasnovanog na COSO modelu, u skladu s odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.**

Izjava o fiskalnoj odgovornosti Općine kao Jedinog organa uprave sačinjena je i dostavljena Ministarstvu finansija Unsko-sanskog kantona u skladu s članovima 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Izjave o fiskalnoj odgovornosti sačinili su i budžetski korisnici i dostavili ih Službi za finansije i trezor. Međutim, nije nam nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se uvjerali da je vršena suštinska provjera, odnosno nije sačinjen zapisnik ili izvještaj o izvršenoj kontroli i provjeri vjerodostojnosti odgovora datih u obrascima za pojedine korisnike na odabranom uzorku, što je obaveza utvrđena članom 13. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

¹⁰ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 6/17

Preporuke:

- **kontinuirano vršiti procjenu rizika, te ažurirati registar rizika i strategiju rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;**
- **poduzeti aktivnosti prema Poreznoj upravi FBiH kako bi se glavni identifikacijski broj dodijelio Općini kao pravnom licu, a Registar budžetskih korisnika uspostaviti u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH;**
- **potrebno je da Služba za finansije i trezor dokumentuje izvršenu suštinsku provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, u skladu s odredbama Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹¹ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹² Općina nije u obavezi uspostaviti jedinicu za internu reviziju. U skladu s navedenim Pravilnikom, za gradove i općine u FBiH koji ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju, internu reviziju obavlja zajednička jedinica za internu reviziju uspostavljena u nadležnom kantonalnom ministarstvu finansija. Ministarstvo finansija Unsko-sanskog kantona još uvijek nije uspostavilo zajedničku jedinicu za internu reviziju, te Općina i poslovi iz njene nadležnosti nisu ni bili predmet interne revizije u 2022. godini.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine sistematizovano je radno mjesto internog revizora, koje nije popunjeno.

Prevenција korupcije

Plan integriteta Općine Bužim usvojen je odlukom načelnika u 2022. godini¹³. Agencija za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije i Radno tijelo Vlade Unsko-sanskog kantona za borbu protiv korupcije dali su mišljenje da je navedeni Plan usaglašen sa Pravilima za izradu i provođenje plana integriteta, čime je ispunjena obaveza izrade Plana integriteta. Rješenjem načelnika imenovan je viši samostalni referent u Službi za razvoj i poduzetništvo Općine za nadzor nad provođenjem Plana, a posebno dijela koji se odnosi na mjere za poboljšanje integriteta općinskog organa uprave općine Bužim, te davanje prijedloga za njegovo unapređenje. Utvrđena je obaveza podnošenja Izvještaja o provođenju Plana integriteta, načelniku i institucijama nadležnim za praćenje Plana najmanje jednom godišnje. Dio Plana su i Mjere i preporuke za unapređenje plana integriteta kojim su po oblastima navedeni rizici, mjere, zaduženja i vremenski rokovi.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje budžeta

Budžet Općine Bužim za 2022. godinu¹⁴ (u daljem tekstu: Budžet) u iznosu od 9.480.127 KM i Odluku o izvršavanju Budžeta Općine Bužim za 2022. godinu (u daljem tekstu: Odluka o izvršavanju Budžeta) usvojilo je Vijeće 12. 1. 2022. godine.

Budžetom su planirani prihodi od poreza u iznosu od 3.441.125 KM, neporezni prihodi (2.145.887 KM), primljeni tekući transferi i donacije (507.850 KM) i primljeni kapitalni transferi (3.385.265 KM). Na rashodovnoj strani planirani su rashodi u iznosu od 4.298.251 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 4.865.156 KM i pokriće deficita prethodnog perioda (316.720 KM). U okviru rashoda planirani su: plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi (2.058.379 KM), izdaci za materijal i usluge (1.094.541 KM), tekući transferi (1.014.000 KM), kapitalni transferi (81.331 KM) i tekuća rezerva (50.000 KM).

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

¹³ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 9/22

¹⁴ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 1/22

U toku godine izvršene su preraspodjele sredstava u ukupnom iznosu od 52.300 KM. Na osnovu odluka načelnika, a u skladu sa članom 6. Odluke o izvršavanju Budžeta, izvršeno je povećanje prihoda i rashoda Budžeta po osnovu ostvarenih neplaniranih namjenskih sredstava donacija, primljenih tekućih i kapitalnih transfera u iznosu od 1.316.023 KM. Najznačajniji dio ovih sredstava odnosi se na sredstva od drugih nivoa vlasti za realizaciju kapitalnih projekata (za izgradnju objekta Muzeja 505. viteške brigade, od Ministarstva privrede za realizaciju projekata iz oblasti cestovne infrastrukture), sredstva JU Centru za socijalni rad od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Kantona za isplate po osnovu socijalnih pomoći i sredstva koja su odobrena Općini iz Budžeta FBiH.

Ukupno raspoloživa sredstva u 2022. godini iznosila su 10.796.150 KM.

Prema prezentiranoj dokumentaciji utvrdili smo da su Služba za finansije i načelnik sačinili prijedlog izmjena i dopuna Budžeta, koje je Vijeće razmatralo ali ih nije usvojilo.

Budžetom je planirano finansiranje službi Jedinственog općinskog organa uprave, Vijeća, Općinskog pravobranilaštva, JU Centar za socijalni rad i JU Centar za kulturu, sport i informisanje. Budžet je usvojen 12. 1. 2022. godine, iako je rok za usvajanje Budžeta 31.12. Revizijom smo utvrdili da su pojedini budžetski korisnici kasnili u dostavljanju budžetskog zahtjeva i nisu uz svoje zahtjeve dostavili obrazloženje, što nije u skladu sa instrukcijom za izradu budžetskih zahtjeva koju je Služba za finansije i trezor uputila budžetskim korisnicima.

Dokument okvirnog budžeta za period 2022- 2024. godine donesen je i dostavljen Vijeću kao informacija 25. 6. 2021. godine, u skladu sa propisima. Budžetom Općine planirani su rashodi i izdaci po izvorima sredstava, te je osigurano mišljenje Ministarstva finansija na nacrt i prijedlog Budžeta Općine za 2022. godinu. Održana je i javna rasprava na nacrt Budžeta Općine.

Članom 7. Zakona o budžetima u FBiH¹⁵ utvrđeno je da se uz budžet donosi odluka o izvršavanju budžeta, kojom se uređuje struktura prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka budžeta i njegovo izvršavanje.

S obzirom na to da je članom 19. Odluke o izvršavanju Budžeta samo utvrđeno da će se sredstva tekućih transfera realizirati putem nadležne službe (za socijalne pomoći putem Centra za socijalni rad) i akata načelnika - po rješenjima, programima, sporazumima, zaključcima i odlukama, slijedi da Odlukom nije propisan detaljan način realizacije po vrsti transfera, niti je propisana obaveza javnog oglašavanja za dodjelu transfera i utvrđivanja kriterija za raspodjelu sredstava. **Zbog navedenog konstatujemo da Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine nije utvrđena detaljna struktura rashoda i izdataka budžeta (tekućih transfera) i način njihovog izvršavanja, što nije u skladu s članom 7. Zakona o budžetima.**

Transfer za poticaje poljoprivrednoj proizvodnji planiran je na poziciji subvencije za javna preduzeća, umjesto na poziciji transfera pojedincima i subvencijama privatnim preduzećima, a transferi za sport i kulturu i obilježavanje značajnih datuma planirani su na poziciji drugih nivoa vlasti, iako su odobreni neprofitnim udruženjima i organizacijama, zbog čega konstatujemo da pri izradi budžeta i knjigovodstvenom evidentiranju nije dosljedno primijenjen kontni plan koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, a ima za posljedicu da finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz rashoda po vrstama.

Strategija razvoja Općine Bužim za period 2021-2027. godine usvojena je odlukom Vijeća od 26. 5. 2021. godine¹⁶ kao integrirani, multisektorski strateški dokument Općine koji definira javne politike, usmjerava razvoj lokalne zajednice i zacrtanim strateškim ciljevima i prioritetima, te predstavlja smjernice za sveukupni društveni razvoj.

Trogodišnji plan rada Općine za period 2022-2024. godine donesen je decembru 2021. godine, a Godišnji plan rada Općine za 2022. godinu donesen je u decembru 2021. godine koji je Vijeće usvojio Zaključkom od 5. 1. 2022. godine.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22

¹⁶ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 8/21

Budući da odlukom o izvršavanju budžeta nije detaljno utvrđena struktura rashoda i izdataka (tekućih transfera) i način njihovog izvršavanja, da u pojedinim slučajevima budžetski korisnici nisu dostavili svoje zahtjeve sa obrazloženjima u propisanom roku, te da u pojedinim slučajevima rashodi i izdaci nisu Budžetom planirani na odgovarajućim pozicijama, nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- *odlukom o izvršavanju Budžeta utvrditi detaljnu strukturu rashoda i izdataka budžeta i način njihovog izvršavanja (u dijelu realizacije tekućih transfera) u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;*
- *rashode i izdatke planirati Budžetom na odgovarajućim pozicijama kontnog plana u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

5.2 Izvještavanje

Izvještaj o izvršenju Budžeta Općine za 2022. usvojilo je Vijeće Odlukom od 12. 4. 2023. godine.

Ovaj Izvještaj ne sadrži podatke o početnom i završnom stanju Jedinog računa trezora, niti o početnom i završnom stanju imovine, obaveza i izvorima vlasništva, podatke o primljenim tekućim i kapitalnim transferima, zbog čega ne sadrži sve elemente utvrđene članom 97. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- *izvještaj o izvršavanju Budžeta sačinjavati na način da sadrži informacije o početnom i završnom stanju računa trezora, imovine, obaveza i izvora vlasništva, te podatke o svim primicima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.*

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina je sačinila konsolidovane Godišnje finansijske izvještaje za 2022. godinu i dostavila ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Pojedinačni finansijski izvještaji su sačinjeni za Jedinostveni općinski organ uprave, Općinsko vijeće, Općinsko pravobranilaštvo, JU Centar za socijalni rad i JU Centar za kulturu, sport i informisanje.

Uz konsolidovani finansijski izvještaj i pojedinačne godišnje finansijske izvještaje budžetskih korisnika sačinjena je Analiza iskaza (tekstualni dio) u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U obrascu Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta u koloni planskih veličina za pozicije prihoda (primljeni transferi), rashoda i izdataka unesen je iznos Budžeta sa uključenim preraspodjelama i neplaniranim grantovima i donacijama, što nije u skladu s odredbama člana 7. stav 3 Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH, kojim je propisano da se na planiranim pozicijama unose podaci iz posljednjeg budžeta, odnosno zvanično usvojenog od Vijeća.

Preporuka:

- *u Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta, u kolone planiranih pozicija, unositi podatke iz posljednjeg usvojenog budžeta, u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH.*

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta iskazani su prihodi i primici u iznosu od 8.378.917 KM, što je u odnosu na planirane manje za 2.417.233 KM.

Strukturu prihoda i primitaka čine: prihodi od poreza (4.104.295 KM), neporezni prihodi (1.328.347 KM) i primljeni transferi (2.946.275 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza u najvećem dijelu odnose se na prihode od indirektnih poreza (3.104.042 KM), poreza na dohodak (450.066 KM) i poreza na imovinu (550.178 KM), koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznačavaju na depozitni račun Općine.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 1.328.347 KM. Ostvareni prihodi odnose se na: naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (1.168.984 KM) i prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine (158.363 KM).

Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom odnose se na ostale budžetske naknade i takse (423.443 KM), naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima (283.325 KM), komunalne takse i naknade (220.986 KM) i općinske takse (141.892 KM).

U okviru ostalih budžetskih naknada i taksi iskazani su prihodi po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta (211.679 KM), naknade po osnovu prirodnih pogodnosti (122.703 KM) i naknada za korištenje državnih šuma (49.307 KM).

Prihodi po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta odnose se na naknade za uređenje građevinskog zemljišta i naknade za postupak legalizacije javnih površina i građevina. Ovi prihodi regulisani su Odlukom o građevinskom zemljištu¹⁷ i Odlukom Vijeća o postupku, uslovima, načinu i troškovima legalizacije bespravno izgrađenih objekata na području Općine Bužim¹⁸. Značajan dio se odnosi na naknade za legalizaciju bespravno izgrađenih građevina.

Rješenjima o urbanističkoj saglasnosti Službe za prostorno uređenje, stambeno-komunalne, imovinsko-pravne i geodetske poslove utvrđuje se visina naknade za uređenje građevinskog zemljišta. Investitor je dužan nakon pravosnažnosti rješenja, a prije podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za građenje, izvršiti uplatu naknade.

Odlukom je utvrđeno da se naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta može plaćati u ratama na osnovu ugovora koji se zaključuje između Općine i investitora, a najviše do 24 mjeseca, a broj rata ovisi da li se radi o pravnom ili fizičkom licu i visini naknade.

Prihodi po osnovu naknade od prirodnih pogodnosti - rente regulisani su Odlukom Vijeća o građevinskom zemljištu. Ove naknade se dijelom odnose na naknade u postupcima legalizacije bespravno izgrađenih građevina. Kao osnovica za izračunavanje visine rente služi prosječna konačna građevinska cijena iz prethodne godine po m² korisne stambene površine na području Općine, koju utvrđuje Vijeće svake godine najkasnije do 31. marta tekuće godine. Visina naknade za rentu po m² korisne površine objekta koji će se graditi na gradskom građevinskom zemljištu utvrđuje se u procentu od prosječne konačne građevinske cijene po zonama, od 1% od 4% (ovisno od zone). U 2022. godini visina konačne građevinske cijene iznosila je 500 KM/m². Zaključcima Službe za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove utvrđuje se visina naknade za rente, investitor je u obavezi da uplatu izvrši u roku od 15 dana po prijemu zaključka, a po dostavljanju dokaza o uplati izdaje se odobrenje za izgradnju.

¹⁷ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 1/10

¹⁸ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 6/22

Odlukom je utvrđeno da se renta može platiti jednokratno ili u ratama na osnovu ugovora koji se zaključuje između Općine i investitora.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, ugovori o načinu plaćanja naknada na rate za uređenje građevinskog zemljišta i za rente zaključio je načelnik sa „KOV- GRAD“ d.o.o. (ukupno naknada za uređenje 60.722 KM) i „Bezistan“ d.o.o. (dva ugovora od čega je jedan za uređenje zemljišta 23.186 KM i za rentu u postupku legalizacije 15.502 KM). Ugovorima su definisana međusobna prava i obaveze, te je definisan rok plaćanja i rate. Otplate se vrše u skladu sa zaključenim ugovorima, a po ovom osnovu nisu evidentirana potraživanja, a prihod se priznaje pri uplati sredstava.

Također, prihodi po osnovu naknada za legalizaciju objekata priznaju se pri uplati bez prethodno evidentiranog potraživanja, te nisu prezentirane potpune evidencije ovih rješenja. Utvrdili smo da u skladu s propisima, pripadnici boračke populacije imaju pravo na oslobađanje od plaćanja naknade za rentu i uređenje građevinskog zemljišta, a za njih naknadu uplaćuje Ministarstvo za pitanja boraca i RVI Kantona. Nadležna općinska Služba donosi rješenje, a na osnovu Obavijest o oslobađanja plaćanje naknade korisnik je dužan podnijeti zahtjev resornom Ministarstvu koje vrši uplatu sredstava Općini.

Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima odnose se na naknade za korištenje podataka i vršenje usluga iz oblasti premjera i katastra (78.638 KM), vodne naknade (99.540 KM), naknade za korištenje cesta (84.352 KM) i posebna naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (21.793 KM).

Komunalne takse i naknade odnose se na komunalne takse (99.896 KM) i na komunalne naknade (121.091 KM). Odlukom o komunalnim taksama i tarifama komunalnih taksa¹⁹ propisane su takse i njihove tarife, a nadzor nad obračunom i plaćanjem taksi vrši Poreska uprava- ispostava Bužim.

Komunalna naknada regulisana je Zakonom o komunalnim djelatnostima Unsko-sanskog kantona²⁰, Odlukom o komunalnoj naknadi²¹ i Odlukom o utvrđivanju vrijednosti boda za komunalnu naknadu²². Obveznici plaćanja komunalne naknade su fizička i pravna lica, vlasnici ili korisnici stambenih, poslovnih ili proizvodnog prostora, vjerskih objekata i otvorenih prostora koji se koriste u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti. Visina naknade se utvrđuje množenjem koeficijenta izgrađene korisne površine objekta, zone u kojoj se nekretnina nalazi, namjene za koju se koristi i vrijednosti obračunske jedinice- boda. Koeficijenti za obračun naknade utvrđeni su odlukom o komunalnoj djelatnosti, a vrijednost boda utvrđuje se odlukom Vijeća koja se donosi do kraja tekuće godine za sljedeću godinu. Za 2022. godinu utvrđena je vrijednost boda, ovisno o vrsti objekta, u iznosi od 0,007 KM/m² do 0,020 KM/m². Rješenjima nadležne općinske Službe utvrđena je visina, obaveza i način plaćanja naknade po obvezniku, te da se naknada može plaćati mjesečno ili za cijelu godinu zaključno sa 31.12. svake godine. Uspostavljen je softverski program za ove naknade, a korisnicima se izdaju fakture i evidentiraju se potraživanja po ovom osnovu.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine u iznosu od 158.363 KM odnose se najvećim dijelom na prihode od davanja prava na eksploataciju (129.348 KM). Ovi prihodi se ostvaruju na osnovu uplata od Kantona za pripadajućeg dio prihoda Općine, na osnovu Zakona o koncesijama Unsko-sanskog kantona.

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 2.946.275 KM, a odnose se na primljene tekuće transfere od ostalih nivoa vlasti (817.356 KM), primljene kapitalne transfere od ostalih nivoa vlasti (1.223.123 KM), kapitalni transferi iz nevladinih izvora (880.796 KM) i donacije (25.000 KM). Ova sredstva doznačena za namjene koje su utvrđene ugovorima, odlukama i drugim aktima, a na poziciji primljenih transfera iskazuju se utrošeni dio ovih sredstava.

¹⁹ „Sl. glasnik Općina Bužim“, br. 6/22

²⁰ „Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona“, br. 4/11, 11/11, 13/12, 8/15 i 14/17

²¹ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 6/12 i 2/14

²² „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 2/22

U strukturi primljenih transfera od ostalih nivoa vlasti najznačajnija su sredstva primljena od kantona (558.170 KM) i primljeni transferi od FBiH (238.909 KM).

Primljeni tekući transferi od kantona najvećim dijelom se odnose na sredstva od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona za isplate naknada korisnicima socijalne pomoći putem JU Centra za socijalni rad (517.670 KM), koja korisnike uvodi u pravo.

Primljeni tekući transferi od FBiH najvećim dijelom odnose se na utrošena sredstva od Federalnog ministarstva finansija iz Budžeta FBiH na osnovu Odluke Vlade FBiH o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom FBiH kojim su odobrena sredstva jednokratne pomoći Općini u 2021. godini. Također, Općini su na osnovu Odluke Vlade FBiH odobrena sredstava u 2022. godini u iznosu 125.000 KM na ime jednokratne pomoći. U skladu s propisima neutrošeni dio ovih sredstava kraju godine su razgraničena (54.144 KM).

U okviru primljenih kapitalnih transfera najznačajniji iznosi odnose se na primljena sredstva od pojedinaca (880.796 KM), primljena sredstva od Kantona (843.217 KM) i primljena sredstva od Federacije BiH (377.531 KM).

Primljeni kapitalni transferi od pojedinaca odnose na utrošeni dio sredstava za učešće građana u zajedničkom finansiranju projekata izgradnje cestovne infrastrukture i javne rasvjete na području Općine. Između Općine i građevinskog odbora mjesnih zajednica zaključuju se Sporazumi o prenosu finansijskih sredstava radi sufinansiranja projekata kojim su regulisana međusobna prava i obaveze, na osnovu kojih se vrši uplata sredstava.

Primljeni kapitalni transferi od kantona najvećim dijelom se odnose na utrošeni dio sredstava doznačenih iz Budžeta Unsko-sanskog kantona za izgradnju, asfaltiranja, rekonstrukciju i sanaciju lokalne infrastrukture kao i drugih kapitalnih projekata (575.210 KM) koji su odobreni Odlukom Vlade Kantona od 28. 12. 2020. godine o usvajanju Programa utroška sredstava kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti.

Primljena sredstva od Federacije BiH odnose se na sredstva odobrena Odlukom Vlade FBiH sa ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ i ugovora o dodjeli pomoći iz Budžeta FBiH zaključeni sa Federalnim ministarstvom finansija. Naime, Općini je u 2021. godini doznačen iznos od 300.000 KM koji se najvećim dijelom realizovao u 2022. godini. Sredstva Općini u iznosu od 500.355 KM u svrhu finansiranja tri projekta u oblasti cestovne i komunalne infrastrukture odobrena su i uplaćena na osnovu Odluke o raspodjeli sredstava utvrđenih budžetom FBiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti - kantoni i općine“ i ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti- kantoni i općine“²³. Neutrošeni dio ovih sredstava (380.000 KM) prenesen je na kratkoročna razgraničenja.

Na bazi odabranog uzorka utvrdili smo da su sredstva utrošena za predviđene namjene, a neutrošeni dio primljenih transfera je, u skladu s propisima, na kraju godine preknjižen na poziciju kratkoročnih razgraničenja.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2022. godinu rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 6.843.582 KM. Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (1.443.308 KM), doprinosi poslodavca (132.999 KM), izdaci za materijal i usluge (874.418 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (1.264.729 KM), kapitalni transferi (12.000 KM) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (3.116.137 KM).

²³ „Sl. novine FBiH“, br. 63/22

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 1.443.308 KM, od čega se na izdatke za bruto plaće i naknade plaća odnosi 1.225.179 KM, a na naknade troškova zaposlenih 218.129 KM.

U okviru **bruto plaća i naknada plaća** na Jedinostveni organ uprave odnosi se 952.000 KM, JU Centar za socijalni rad 176.003 KM, JU Centar za kulturu, sport i informisanje Bužim (u daljem tekstu: Centar za kulturu) 62.441 KM i Općinskog pravobranioca 34.735 KM. Općina vrši centralizovani obračun i isplatu plata za sve budžetske korisnike.

Odlukom o izvršavanu Budžeta utvrđeno je da se sredstva za plaće i naknade realizuju u skladu s važećim Pravilnikom o plaćama i naknadama uposlenika u Jedinostvenog organu uprave općine Bužim²⁴ i drugim aktima koje donosi načelnik.

Obračun plaća i naknada u Jedinostvenom organu uprave regulisan je Odlukom o plaćama i naknadama uposlenika u Jedinostvenom općinskom organu uprave Općine Bužim²⁵, Odlukom o plaćama i naknadama nosioca izvršnih funkcija i savjetnike u Općinskim organima²⁶, Odlukom o utvrđivanju koeficijenata za plaće zaposlenih Stručne službe Općinskog vijeća općine Bužim²⁷, Pravilnikom o plaćama i naknadama uposlenika u Jedinostvenog organu uprave i Pravilnikom o plaćama i naknadama uposlenih u stručnoj službi Općinskog vijeća Općine Bužim koji su doneseni na osnovu naprijed navedenih odluka. Osnovna plaća utvrđuje se množenjem koeficijenta plaće s utvrđenom osnovicom za plaću. Osnovica za obračun plaće u 2022. godini iznosila je 330 KM i utvrđena je potpisanim Sporazumom između načelnika i predstavnika sindikalne organizacije državnih službenika i namještenika Općinske uprave općine Bužim.

Koeficijenti za obračun plaća državnih službenika i namještenika usklađeni su sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i Zakon o plaćama i naknadama u organima uprave Unsko-sanskog kantona.

Članom 5. Zakona o plaćama i naknadama u organima uprave FBiH propisano je da se osnovica i bod za obračun plaće utvrđuju odlukom općinskog vijeća o izvršavanju budžeta za svaku budžetsku godinu, nakon pregovora s reprezentativnim sindikatom o visini osnovice i boda. Utvrdili smo da je osnovica utvrđena na osnovu sporazuma sa sindikatom, ali visina osnovice nije propisana odlukom o izvršavanju budžeta, niti je utvrđen bod za obračun plaća. Naime, Odlukom o plaćama i naknadama zaposlenih u općinskom organu uprave nije propisana obaveza utvrđivanja boda za obračun plaća, zbog čega Odluka nije u potpunosti usklađena s odredbama Zakona. Prezentirana je dokumentacija da su pokrenute aktivnosti po ovom pitanju.

Pravilnikom o radnom vremenu, uslovima i načinu korištenja godišnjeg odmora, plaćenog odsustva sa rada državnih službenika i namještenika u općinskom organu uprave općine Bužim²⁸ utvrđeno je radno vrijeme od 40 sati sedmično, koje počinje u 7:30 sati i završava u 16. Vrijeme odmora u toku radnog vremena u trajanju od 30 minuta ne računa se u radno vrijeme.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu²⁹ propisana je obaveza vođenja evidencije o radnom vremenu koja, između ostalog, sadrži podatke o početku rada, završetku rada, ukupnom dnevnom radnom vremenu, vremenu terenskog rada, vremenu neprisustva na poslu i slično. Uvidom u uzorak utvrdili smo da se evidencije o prisustvu na poslu vode elektronski uz upotrebu čitača kartica kojim se evidentira dolazak i odlazak, odsustvo s posla i ostali parametri u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencija.

²⁴ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 2/15

²⁵ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 15/14

²⁶ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 15/14, 10/15 i 11/16

²⁷ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 15/14

²⁸ „Sl. glasnik Općine Bužim br. 2/20

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 8/18

Zakonom o državnoj službi u Unsko-sanskom kantonu,³⁰ Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH³¹ i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe Unsko-sanskog kantona³² propisano je da se ocjenjivanje zaposlenika vrši najmanje jednom godišnje, a Pravilnikom je definisano da se ocjenjivanje vrši u periodu od trideset dana od završetka perioda za ocjenjivanje. Ocjenjivanje zaposlenika za 2022. godinu nije izvršeno, što nije u skladu s navedenim propisima.

Najviša neto isplaćena plaća za decembar 2022. godine iznosila je 2.729 KM, a najniža 747 KM, dok je prosječna neto isplaćena plaća iznosila 1.137 KM.

Obračun plaća i naknada kod javnih ustanova definisani su internim aktima ustanova, kojima su propisani koeficijenti radnih mjesta, dok se osnovica za obračun plaće usklađuje sa osnovicom plaće zaposlenika u Općinskom organu uprave.

Plaće i naknade *JU Centar za socijalni rad* uređene su Pravilnikom o plaćama i naknadama radnika u JU Centar za socijalni rad kojim su propisani koeficijenti za obračun plaća u iznosima od 2,6 do 4,85 za direktora. Na osnovu uvida u dokumentaciju, utvrdili smo da obračun plaće vrši u skladu s internim aktima.

Plaće i naknade kod *JU Centar za kulturu* regulisane su Pravilnikom o radu JU Centar za kulturu, kojim su propisani koeficijenti za obračun plaća u iznosima od 1,85 do 4,85 za direktora. Obračun i isplata plaća vršen je u skladu sa propisima.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 218.129 KM i najvećim dijelom se odnose na naknadu za topli obrok 126.957 KM, prevoz na posao i s posla 30.691 KM, naknadu za godišnji odmor 31.140 KM, pomoć u slučaju bolesti i smrti 12.072 KM i otpremnine zbog odlaska u penziju 12.500 KM.

Izdaci za naknade troškova zaposlenih Jedinstvenog općinskog organa iznose 166.650 KM, Centra za socijalni rad 33.367 KM, JU Centara za kulturu 10.632 KM, Općinskog pravobranioca 2.860 KM i Vijeća 4.620 KM.

Naknada za topli obrok isplaćivala se dnevno za vrijeme rada u visini od 1% prosječne neto plaće u FBiH prema posljednjem objavljenom statističkom podatku.

Naknada za godišnji odmor (regres) isplaćena je na osnovu rješenja načelnika i odluka direktora javnih ustanova u visini od 50% prosječne neto plaće u FBiH za prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku (odnosno 537 KM po zaposleniku). Utvrdili smo da se naknade isplaćuju u skladu sa propisima koji ih uređuju.

Preporuke:

- ***Odlukom o plaćama i naknadama zaposlenih u općinskom organu uprave definisati obavezu utvrđivanja boda za obračun plaće, a visinu osnovice i boda za obračun za tekuću godinu utvrditi odlukom o izvršavanju budžeta u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima uprave u FBiH;***
- ***vršiti ocjenjivanje zaposlenika u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u Unsko-sanskog kantona i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe Unsko-sanskog kantona.***

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 874.418 KM i u odnosu na plan realizirani su manje za 238.003 KM. Najveći dio izdataka odnosi se na Jedinstveni organ uprave 652.640 KM i Općinsko vijeće 162.736 KM ili 93% ovih izdataka.

³⁰ „Sl. novine Unsko-sanskog kantona“, br. 14/17, 16/17 i 15/20

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/05

³² „Sl. novine Unsko-sanskog kantona“, br. 23/17- ovim pravilnikom definisano da se primjenjuje i za namještenike

Strukturu izdataka čine u najvećem dijelu: izdaci za tekuće održavanje (289.214 KM), ugovorene i druge posebne usluge (283.121 KM), izdaci za energiju (164.935 KM), komunikaciju i komunalne usluge (43.396 KM) i nabavku materijala i sitnog inventara (38.638 KM).

Kod Jedinstvenog organa uprave su značajniji: izdaci za tekuće održavanje (284.322 KM), izdaci za energiju (142.003 KM) i ostali izdaci (113.975 KM). Kod Vijeća su najznačajniji izdaci za ugovorene usluge (160.686 KM) u okviru kojih su iskazani izdaci za naknade vijećnicima (89.477 KM) i izdaci za rad komisija (20.750 KM).

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 289.214 KM i čine ih najvećim dijelom: usluge opravki i održavanje cesta, željeznica i mostova (217.341 KM), usluge za održavanje ulične rasvjete (44.303 KM).

Izdaci za opravku i održavanje cesta, željeznica i mostova odnose se na redovno ljetno održavanje cesta (91.259 KM), sufinansiranje održavanja nerazvrstanih cesta (73.000 KM) i zimsko održavanje cesta (53.081 KM). Ovi izdaci se odnose na pružene usluge održavanja ulica i puteva, kao i nekategorisanih putnih pravaca u mjesnim zajednicama na osnovu Program održavanja i modernizacije komunalnih objekata i uređenja zajedničke komunalne potrošnje (u daljem tekstu: Program) i Ugovora koji je Općina 24. 3. 2022. godine zaključila sa JKP „Komb“ d.o.o. Bužim.

Vijeće je Zaključkom od 5. 1. 2022. godine odobrilo Program koji je sačinila Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove 18. 11. 2021. godine u iznosu od 240.000 KM. Programom je planirano: a) održavanje ulica u urbanom dijelu grada, zelenih i rekreacionih površina, kulturno historijskih objekata i drugih površina; b) održavanje lokalnih cesta u ljetnom periodu, sanacija udarnih rupa, nanosa pijeska i zemlje, košenje trave u putnom pojasu, izvoz i razastiranje nasipa na makadamske dijelove lokalnih cesta i druge radove neophodne za redovno održavanje lokalnih cesta; c) održavanje lokalnih cesta i ulica u zimskom periodu od 1. 1 do 1. 4. 2022. godine i 1. 11. - 31. 12. 2022. godine (čišćenje snijega sa kolovoza i javnih površina); d) održavanje javne rasvjete (plaćanje utroška električne energije i održavanje) i e) održavanje nerazvrstanih cesta za period 1. 1.- 1. 4. 2022. godine i 1. 11.-31. 12. 2022. godine (sufinansiranje sa mjesnim zajednicama).

Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da je JKP „Komb“ ispostavljalo fakture Općini za izvršene usluge u skladu s odredbama zaključenog ugovora i cjenovnikom utvrđenim Programom. Praćenje i kontrolu realizacije ugovora i programa vrše odgovorne osobe iz nadležne Službe koji sačinjavaju izvještaji o realizaciji Programa.

Izdaci za održavanje ulične rasvjete iskazani su u iznosu od 44.303 KM, od čega se na realizaciju ugovora zaključenog sa „Elektro Džanić“ d.o.o. Velika Kladaša odnosi 23.779 KM, a po ugovoru sa „MC Stella“ d.o.o. Velika Kladaša 20.475 KM. Fakturisanje usluga vrši se na osnovu ugovora koji su zaključeni nakon provedenih postupaka javnih nabavki, a nadzor nad realizacijom ugovora vrši nadležna općinska Služba. Utvrdili smo da su se prilikom realizacije ugovora poštovala odredbe zaključenog ugovora.

Izdaci za energiju odnose se na plaćanje troškova električne energije za javnu rasvjetu po mjesnim zajednicama Općine, a na osnovu ispostavljenih računa od Elektroprivrede d.d. Sarajevo.

Izdaci za naknade vijećnicima iskazani su u iznosu od 89.447 KM. Ove naknade regulisane su Odlukom o visini naknade za rad u Općinskom vijeću općine Bužim³³, kojom je utvrđena visina naknada za rad u kolegiju, komisijama, radnim tijelima i zapisničaru na sjednicama Općinskog vijeća.

Za rad u Vijeću u toku mjeseca, vijećnici imaju pravo na stalnu mjesečnu naknadu (paušal) u iznosu od 330 KM i dnevnicu za prisustvo na sjednici Vijeća u iznosu od 130 KM. Visina naknade za paušal predsjedavajućeg Vijeća utvrđena je u iznosu od 750 KM, a zamjeniku predsjedavajućeg Vijeća u iznosu od 550 KM. Odlukom je definisano da ukoliko se ne održi sjednica Vijeća u toku mjeseca, vijećnicima pripada stalni mjesečni paušal u umanjenom iznosu za 10% od predviđene stalne mjesečne naknade.

³³Odluka Općinskog vijeća od 28. 5. 2013.godine

Uzorkom smo obuhvatili naknade vijećnicima za mjesec mart, juni i decembar 2022. godine, te smo konstatovali da je isplata ovih naknada vršena u skladu s Odlukom o naknadama za rad u Općinskom vijeću općine Bužim.

Izdaci za rad komisija iskazani su u iznosu od 39.235 KM a u okviru istih u najvećem iznosu su iskazani kod Vijeća (20.750 KM) i Jedinstvenog općinskog organa uprave (18.105 KM).

Kod Vijeća ovi izdaci (20.750 KM) odnose se na isplate za: Općinsku izbornu komisiju (12.750 KM) i naknade za kolegij i komisije općinskog vijeće (8.000 KM).

Naknade za rad kolegija, radnih tijela i komisija Vijeća regulisane su Odlukom o naknadama vijećnika Općinskog vijeća općine Bužim³⁴. Odlukom je utvrđena visina naknade za člana kolegija u iznos od 30 KM, a za člana i predsjednika komisije u iznosu od 50 KM, za prisustvo i učešće na sjednici. Odlukom je definisano da se obračun i isplata vrši i isplaćuje na teret budžeta u skladu s pozitivnim zakonskim i drugim propisima. **Evidencije o prisustvu na sjednicama radnih tijela i komisija su prezentovane, ali one nisu potpisane od strane prisutnih vijećnika, niti od strane odgovornog lica koje potvrđuje njihovu vjerodostojnost, zbog čega konstatujemo da nisu osigurane adekvatne evidencije na osnovu koju se vrši obračun ovih naknada.**

Obračun i isplata naknada za rad Općinske izborne komisije regulisani su Odlukom o visini naknade za rad članova Općinske izborne komisije-OIK u 2022. godini³⁵. Utvrđena je stalna mjesečna naknada u iznosu od 150 KM, kao i naknada u izbornom periodu za članove Općinske izborne komisije Bužim u iznosu od 500 KM, umanjeno za 10% za Kantonalni fond. U odabranom uzroku, obračun i isplata naknada vršena je na osnovu Odluke.

Izdaci za rad komisija Jedinstvenog općinskog organa uprave (18.105 KM) najvećim dijelom odnose se na: izdatke za komisije koje formira načelnik (13.065 KM) i Štab civilne zaštite (5.040 KM). Ovi izdaci u najvećem dijelu odnose se na komisije za procjenu vrijednosti nekretnina (7.380 KM), komisije za tehnički pregled izvedenih radova/građevina (4.445 KM) i komisije za pregled poslovnih prostorija (560 KM).

Način obavljanja tehničkog pregleda građevina utvrđen je Pravilnikom o načinu imenovanja i rada Komisije za tehnički pregled građevina na području općine Bužim. Isplata utvrđene naknade se vrši u neto iznosu koji u sebi ne sadrži porez na dohodak, i umanjen za doprinos Kantonalnom fondu za zbrinjavanje boračkih populacija u iznosu od 10%. Prije isplate naknade za rad komisija je dostavljala zapisnik o obavljenom tehničkom pregledu. Prema ovom Pravilniku, općinski načelnik je dužan najmanje jednom u dvije godine objaviti Javni poziv stručnim licima da se prijave za poslove vršenja tehničkog pregleda građevina.

Komisija za procjenu prometne vrijednosti nekretnina i njen način rada regulisani su Pravilnikom o načinu rada komisije i kriterijima za određivanje visine novčane naknade, kojim je definisano da svaki član pojedinačno ostvaruje pravo na naknadu u iznosu 20 KM za svaku izvršenu procjenu nepokretnosti po zahtjevu. Naknade se isplaćuju po izvršenju datog zadatka, na način da predsjednik komisije ili svi članovi komisije dostave pismeni zahtjev, izvještaj o izvršenim obavezama i radnjama utvrđenim u rješenju o imenovanju, i kopiju zapisnika. Uvidom u uzorak za obračun naknada za komisije za tehnički pregled građevina/radova i procjenu nekretnina nismo uočili nepravilnosti.

Preporuka:

- **obračun naknada za rad u radnim tijelima i komisijama Vijeća vršiti na osnovu evidencija o prisustvu koje su potpisane i ovjerene od odgovornog lica za njihovo vođenje.**

³⁴ Odluka iz 2013. godine

³⁵ Odluka Općinskog vijeća od 9. 5. 2022. godine

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 1.264.720 KM. Pregled planiranih i realizovanih tekućih transfera dat je u tabeli:

R. br.	Naziv tekućeg transfera	Budžet 2022. godini ³⁶	Izvršenje u 2022. godini	Izvršenje u 2021. godini
1	2	3	4	5
I	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.367.592	1.264.720	956.421
1.	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	204.788	203.288	128.145
2.	Tekući transferi pojedincima	723.394	706.286	578.422
3.	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	196.410	164.512	125.505
4.	Subvencije javnim preduzećima	130.000	105.673	101.909
5.	Subvencije privatnim preduzećima	80.000	80.000	0
6.	Drugi tekući rashodi	33.000	4.961	22.440

Tekući transferi iskazani su kod JU Centar za socijalni rad (657.886 KM) i Jedinštenog općinskog organa (606.834 KM).

Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se sredstva tekućih transfera realizirati putem nadležne službe, a za socijalne pomoći putem Centra za socijalni rad, i akata načelnika - po rješenjima, programima, sporazumima, zaključcima i odlukama. **Nije propisan detaljan način realizacije po vrsti transfera niti je propisana obaveza raspisivanja javnog poziva i primjene kriterija za odabir korisnika i utvrđivanje visine sredstava.**

Tekući transferi drugim nivoima vlasti iskazani su u iznosu od 203.288 KM i odnose se na transfer udruženja za kulturu i obilježavanje značajnijih datuma (64.288 KM) i transfer za sport (139.000 KM) iskazani kod jedinštenog općinskog organa uprave.

Transfer za kulturu i obilježavanje značajnijih datuma se realizuju u skladu s Programom o raspodjeli novčanih sredstava planiranih u Budžetu Općine za 2022. godinu za obilježavanje događaja i datuma 1992-1995. godine od značaja, koji je donio predsjednik „ Udruženja 505. Viteške brigade“ i organizacionog odbora 26. 1. 2022. godine. Programom o raspodjeli novčanih sredstava je utvrđeno da će se sva sredstva realizirati putem Udruženja „505 viteške-bužimske“ Bužim na osnovu zahtjeva i zaključka načelnika i Organizacionog odbora za obilježavanje značajnih datuma iz perioda 1992-1995 godine. Na osnovu Programa, načelnik je donosio pojedinačne odluke o realizaciji ovog transfera kojim su utvrđene manifestacije koje se finansiraju kao i iznosi koji se odobravaju. Prezentirani su nam izvještaji o utrošku sredstava od Udruženja 505. Viteške brigade sa pratećom dokumentacijom, kojom je potvrđen namjenski utrošak ovih sredstava.

Transfer za sport odnosi se na odobrena sredstva Sportskom savezu Bužim (100.500 KM) i nogometnom klubu Vitez (38.500 KM). Odlukom načelnika od 4. 2. 2022. godine utvrđeno je da će se sredstva transfera za sport rasporediti „Sportskom savezu Bužim“ i nogometnom klubu „Vitez“ na osnovu zahtjeva i finansijskog plana korisnika. Korisnici su tokom godine dostavljali Općini zahtjeve na ime finansiranja rada, organizacije manifestacija i sl., a sredstva su odobrena na osnovu zaključaka načelnika o isplati novčanih sredstava. Zaključcima je definisana obaveza dostavljanja izvještaja o utrošku namjenskih sredstava. Napominjemo da Odlukom o izvršavanju Budžeta nije jasno propisan način raspodjele ovih sredstava, niti je sa korisnikom zaključen ugovor za dodjelu sredstava kojim bi se regulisala međusobna prava i obaveze. Revizijom smo utvrdili da su korisnici dostavili izvještaj o utrošku sredstava s pratećom dokumentacijom.

S obzirom na to da su sredstva transfera za sport i kulturu i obilježavanje značajnih datuma najvećim dijelom odobrena neprofitnim udruženjima i organizacijama, konstatujemo da pri izradi budžeta i knjigovodstvenom evidentiranju nije dosljedno primijenjen kontni plan koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Preporuka je data u tački 5.1 Izvještaja.

³⁶ Budžet sa uključenim preraspodjelama i odlukama o povećanju budžeta po osnovu neplaniranih prihoda, primitaka i donacija

Tekući transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 706.286 KM, od čega se na JU Centar za socijalni rad odnosi 657.886 KM a na Jedinostveni općinski organ uprave 48.400 KM.

Tekući transferi pojedincima iskazani kod Jedinostvenog općinskog organa uprave odnose se na isplate stipendija (48.400 KM). Shodno Pravilniku o dodjeli stipendija za akademsku 2021/2022 i drugih oblika finansijske pomoći studentima općine Bužim utvrđeni su kriteriji za dodjelu stipendija redovnim studentima sa područja Općine i da se visina stipendije utvrđuje na osnovu broja podnesenih prijava i iznosa planiranih sredstava. Izbor stipendista izvršen je po javnom konkursu. Pravilnikom je utvrđena visina stipendije za studente na osnovu broja podnesenih prijava za dodjelu stipendija i iznosa planiranih sredstava (50.000 KM). S odabranim korisnicima, nakon izvršenog bodovanja, na prijedlog Komisije za provođenje konkursa i utvrđivanje liste za dodjelu stipendija, načelnik je zaključio ugovore o stipendiranju sa 68 studenata u mjesečnom iznosu od 70 KM. U odabranom uzorku nismo konstatovali propuste.

Tekući transferi pojedincima iskazani kod JU Centar za socijalni rad Bužim najvećim dijelom se odnose na beneficije za socijalnu zaštitu (535.394 KM), isplate pojedincima iz materijalno-socijalne sigurnosti (84.990 KM) i transfere za prevoz učenika (37.502 KM). Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da će se ovi transferi realizirati putem Centra za socijalni rad.

Beneficije za socijalnu zaštitu najvećim djelom odnose se na: stalnu materijalnu pomoć (338.394 KM), smještaj u ustanove (132.132 KM), naknade za dječiji dodatak (125.490 KM), refundaciju porodijskog odsustva (124.896 KM), naknade za porodilje van radnog odnosa (96.050 KM).

Ove vrste pomoći, uslovi i način ostvarivanja navedenih prava regulisane su Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom³⁷ i odlukama donesenim na osnovu ovog Zakona. Isplata ovih naknada vrši se na osnovu pravosnažnih rješenja o priznavanju prava koje donosi Centar za socijalni rad, na osnovu zahtjeva stranaka ili po službenoj dužnosti, a sredstva za ove namjene doznadžavaju se od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike odnosno iz Budžeta Kantona.

Isplate pojedincima iz materijalno socijalne sigurnosti (84.990 KM) odnose se na jednokratne finansijske pomoći za porodice za četiri ili više djece (30.690 KM), jednokratne finansijske pomoći socijalno ugroženom stanovništvu (29.900 KM) i jednokratne pomoći porodiljama van radnog odnosa (24.400 KM).

Odlukom o uslovima i postupku ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć koja se finansira iz budžeta Općine Bužim, koju je odnijelo Vijeće pozivajući se na Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom. Odlukom je utvrđen izvor finansiranja, korisnici prava, uslovi, podnošenje zahtjeva, dokumentacija, iznos i način dodjele jednokratne pomoći porodicama u stanju socijalne potrebe i porodiljama-majkama van radnog odnosa. Isplata ove vrste pomoći vrši se na osnovu pravosnažnih rješenja direktora JU Centar za socijalni rad, na zahtjev korisnika. Uvidom u odabrani uzorak utvrdili smo da su isplate vršene u skladu s Odlukom.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 164.512 KM i u cijelosti se odnose na Jedinostveni općinski organ uprave. Najznačajniji iznos odnosi se na transfere udruženjima građana (107.500 KM), udruženjima boračkih populacija (54.650 KM) i ostalim neprofitnim organizacijama-mjesnim zajednicama (2.362 KM).

U okviru transfera udruženja građana najznačajniji iznosi odnose se na transfer za: Medžlis islamske zajednice (13.500 KM), udruženju Lovac (10.000 KM), Airosoft klub „Otpisani“ (10.000KM), udruženje 505. Viteške brigade (10.000 KM), udruženje penzionera (7.000 KM) i transferi po javnom pozivu (8.000 KM). Odlukom načelnika za raspodjelu sredstava udruženju građana od 8. 3. 2022. godine i njenim izmjenama definisano je da će se dio sredstava ovog transfera odobriti korisnicima koji su utvrđeni odlukom (ukupno 59.000 KM za 11 korisnika u iznosu od 500 KM do 15.000 KM), za iznos od 10.000 KM propisana je obaveza raspodjele sredstava putem javnog poziva, dok je za preostali dio sredstava definisano da se realizuje na osnovu zahtjeva korisnika.

³⁷ "Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 5/00,7/01, 11/14, 23/18 i 15/20

Ovi transferi značajnim dijelom su odobreni udruženjima na osnovu zaključka općinskog načelnika sa kojima su zaključeni sporazumi o saradnji kojima je utvrđena namjena korištenja sredstava, te propisana obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava. Putem javnog poziva raspodijeljeno je 8.000 KM koji je objavljen u skladu sa pravilnikom o kriterijima, načinu i postupku raspodjele budžetskih sredstava za 2022 godinu. Na javni poziv prijavila su se četiri korisnika kojima su i dodijeljena sredstva u iznosu od 2.000 KM. **Za odabrani uzorak utvrdili smo da su korisnici dostavili izvještaj s pratećom dokumentacijom o utrošku sredstava.**

Transfer udruženjima boračkih populacija realizovan je na osnovu odluke načelnika od 8. 3. 2022. godine i njenim izmjenama, kojom su utvrđena udruženja i iznosi koji im se odobravaju, a ova udruženja prilikom planiranja budžeta i javne rasprave dostavljaju zahtjev za planiranje potrebnih sredstava. Utvrđeno je da će se realizirati na osnovu zahtjeva korisnika. U skladu s tim, sredstva su se odobravala zaključcima načelnika po zahtjevu korisnika, a najveći dio sredstava odnose se na: Udruženje 505. Viteške brigade (11.000 KM), Udruženje najvećih ratnih priznanja (5.000 KM), Organizacija porodica šehida i poginulih boraca (4.500 KM). **Za odabrani uzorak utvrdili smo da su korisnici dostavili izvještaj s pratećom dokumentacijom o utrošku sredstava.**

Subvencije javnim preduzećima iskazane su u cijelosti kod Jedinog općinskog organa u iznosu od 105.673 KM, a odnose se na poticaje poljoprivrednoj proizvodnji u skladu sa Programom novčanih podrški općine Bužim za poljoprivrednu proizvodnju u 2022. godini. Programom je utvrđen način raspodjele sredstava, a koja se raspoređuju na osnovu zahtjeva korisnika i kriterija iz Programa. Isplata korisnicima vršena je na osnovu zaključaka načelnika, a kontrolu realizacije mjera vrši služba za razvoj i poduzetništvo. Mjere koje su poticane odnose se na: sufinansiranje dijagnostičkog ispitivanja muznih grla u sistemu proizvodnje mlijeka, dijagnostičko ispitivanje grla u tovu, proizvodnja povrća na otvorenom prostoru, proizvodnja malina, nabavka presadnica za plasteničku proizvodnju i podrška pčelarima. Maksimalan iznos poljoprivrednicima je 2.000 KM, visina poticaja može biti veća ili manja, ovisno o broju odobrenih zahtjeva.

Uzorkom smo obuhvatili poticaj za sufinansiranje biljne proizvodnje, poticaj za muzne krave i dijagnostičko ispitivanje muznih grla za koja nismo utvrdili nepravilnosti.

Transfer za podsticaje poljoprivrednoj proizvodnji planiran je na poziciji subvencije za javna preduzeća, a ne na poziciji transfera pojedincima i subvencijama privatnim preduzećima, zbog čega nisu planirani i iskazani na odgovarajućoj poziciji u skladu s kontnim planom koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Ovo ima za posljedicu da finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda po vrstama, za šta je data preporuka u tački 5.1. Izvještaja.

Subvencije privatnim preduzećima iskazane su u iznosu od 80.000 KM i u cijelosti se odnose na Jedinostveni općinski organ uprave. Odlukom načelnika od 28. 3. 2022. godine o uslovima i načinu dodjele bespovratnih finansijskih sredstava namijenjenih podršci privatnim preduzećima i obrtnicima za ublažavanje posljedica uzrokovanih stanjem nesreće (COVID-19) na području Općine za 2021. godinu utvrđeno je da se poticajna sredstva, putem Javnog poziva, dodjeljuju privatnim preduzećima i obrtnicima. Odlukom je definisano da će se poticati sljedeće mjere: 1) podrška novoosnovanim korisnicima u 2021. godini - period COVID-a, 2) podrška korisnicima u sufinansiranju novih uposlenika u 2021. godini - period COVID-a, 3) sufinansiranje administrativnih troškova osnivanja korisnika u 2021. godini - period COVID-a, 4) sufinansiranje dospjelih obaveza PIO/MIO i zdravstvenog osiguranja uposlenih u periodu 2021. godine - period COVID-a. Pored osnovnih uslova za dodjelu sredstava (da je korisnik registriran kod nadležnog organa Općine, izjave da obavlja djelatnost na području Općine, Rješenja nadležnog organa o odobrenju za rad, i sl.), Javnim pozivom je utvrđeno da korisnici sredstava dostave dokaz da je u 2021. godini zaposlio jednog ili više uposlenika, te održao zaposlenost minimalno jednog uposlenika u periodu 1. 1. 2021. do 31. 12. 2021. godine, i dokaze o uplatama dospjelih obaveza PIO/MIO i zdravstvenog osiguranja za navedeni period.

Javni poziv raspisan je 28. 3. 2022. godine, na koji se prijavilo ukupno 139 aplikacija (za sve četiri mjere). Komisija za ocjenu prijave konstatovala je da sve prijave ispunjavaju tražene uslove, te su odobrena sredstva svim korisnicima. Za mjeru jedan odobreno je ukupno 10.500 KM (za 16 korisnika po 656 KM); za mjeru dva odobreno je 19.980 KM (za 27 korisnika po 740 KM); za mjeru tri odobreno je 2.770 KM za četiri korisnika od 219 KM do 1.250 KM i za mjeru četiri 46.750 KM (za 92 korisnika po 508 KM). Za odabrani uzorak korisnici su dostavili dokumentaciju u skladu sa javnim pozivom i navedenom odlukom i nismo utvrdili nepravilnosti.

S obzirom na to da je Odlukom o izvršavanju Budžeta utvrđeno da će se sredstva raspoređivati putem nadležne službe i akta načelnika po rješenjima, programima, sporazumima, zaključcima i odlukama, konstatujemo da nije jasno definisan način izvršavanja transfera po vrsti transfera, zbog čega Odlukom nije utvrđena detaljna struktura rashoda i izdataka budžeta i način njihovog izvršavanja (tekućih transfera), u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, za šta je data preporuka u tački 5.1 Izvještaja.

6.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 3.116.137 KM i u odnosu na plan realizovani su manje za 2.735.850 KM ili 47%, a u cijelosti se odnosi na Jedinstveni općinski organ uprave. Ovi izdaci odnose se na nabavku građevina (477.452 KM), nabavku opreme (30.806 KM), stalna sredstva u obliku prava (19.731 KM) i rekonstrukciju i investicijsko održavanje (2.588.148 KM).

U okviru nabavke građevina za nabavku zgrada odnosi se 162.023 KM od čega za izgradnju Muzeja 505. Viteške brigade (105.286 KM). Za nabavku vanjske rasvjete, trotoara i ograda odnosi se 115.124 KM i odnosi se na izdatke za izgradnju javne rasvjete po mjesnim zajednicama, a na poziciji vodni objekti iskazano je 200.304 KM po osnovu realizacije izrade probno-eksploatacionog bunara PEB-4 na izvorištu „Musići“.

Izdaci za rekonstrukciju i investiciono održavanje najvećim dijelom (2.560.038 KM) odnosi se na ulaganja u rekonstrukciju i sanaciju lokalnih i ne kategorisanih puteva od kojih su značajnija ulaganja u NP Zelići MZ Brigovi (224.288 KM), NP Lelića mlin Pašića (120.234 KM), NP Donji Konjodor (140.767 KM), NP Pajalići preko vode (113.200 KM), NP Eminići Lubarda (100.104 KM) i NP Odvojak Radoč (157.793 KM). Za iznos ovih izdataka vrši se povećanje stalnih sredstava, od kojih je značajan dio iskazan na sredstvima u pripremi, što je obrazloženo u tački 6.2.2. Izvještaja.

Postupci nabavke za rekonstrukciju cestovne infrastrukture i izrade probno-eksploatacionog bunara na izvorištu „Musići“ opisani su u tački 7. Izvještaja.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je u tekućoj godini iskazana realizacija po ugovorima iz prethodne godine. Naime, Ugovor o izvođenju radova na projektu rekonstrukcije i modernizacije NP "Konjodor", zaključen je između "KOV- GRAD" d.o.o. Bužim i Općine 15. 10. 2021. godine u vrijednosti od 140.515 KM. Ugovoreni rok za izvođenje radova je 90 dana od obostranog potpisivanja ugovora (što je 15. 1. 2022. godine). Utvrdili smo da je izvođač uveden u posao 18. 10. 2021. godine, ali su radovi obustavljeni zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja (što je konstatovano u građevinskom dnevniku). Radovi su ponovo započeli 14. 3. 2022. godine i okončani su 30. 4. 2022. godine.

Ugovor o izvođenju radova na projektu rekonstrukcije i modernizacije NP "Pajalići preko vode", zaključen je između "KOV- GRAD" d.o.o. Bužim i Općine 15. 10. 2021. godine u vrijednosti od 69.974 KM. Ugovoreni rok za izvođenje radova je 90 dana od obostranog potpisivanja ugovora. Uvidom u građevinski dnevnik utvrdili smo da je izvođač uveden u posao 18. 10. 2021. godine, ali su radovi obustavljeni zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja. Radovi su ponovo započeli 1. 2. 2022. godine i okončani su 30. 4. 2022. godine.

Navedeno ukazuje da prije zaključivanja ugovora nisu osigurani svi preduslovi za njihovu realizaciju, što je imalo za posljedicu da nisu ispoštovane odredbe ugovora u dijelu ugovorenog roka, a preporuka za realizaciju ugovora data je u tački 7. Izvještaja.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2022. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2022. godinu	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	10.796.150	8.378.917	5.808.967	78
I.1.	Prihodi od poreza	3.441.125	4.104.295	3.344.342	119
I.2.	Neporezni prihodi	2.145.887	1.328.347	842.141	62
I.3.	Primljeni transferi	5.209.138	2.946.275	1.622.484	57
II	RASHODI	4.628.443	3.727.445	3.311.685	81
II.1.	Tekući rashodi	3.129.520	2.450.725	2.280.264	78
II.2.	Tekući grantovi	1.367.592	1.264.720	956.421	92
II.3.	Kapitalni grantovi	81.331	12.000	75.000	15
II.4.	Izdaci za kamate	0	0	0	0
II.5.	Tekuća budžetska rezerva	50.000			
III	TEKUĆI SUFICIT I – II	6.167.707	4.651.472	2.497.282	75
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV 2 – IV 1)	5.850.987	(3.116.137)	(1.675.934)	53
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	5.850.987	3.116.137	1.675.934	53
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III – IV	316.720	1.535.335	821.348	485
VI	NETO SMANJENJE FINANSIJSKE IMOVINE	0	0	0	0
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE)	0	0	(31.191)	100
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	31.191	100
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	316.720	1.535.335	790.157	485

Podaci iz bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	2.909.235	1.456.603	0
--	------------------	------------------	----------

U revidiranoj godini iskazan je tekući suficit u iznosu od 4.651.472 KM, s obzirom na to da su prihodi ostvareni u iznosu od 8.378.917 KM, a rashodi u iznosu od 3.727.445 KM.

Iskazan je pozitivan ukupan finansijski rezultat za 2022. godinu u iznosu od 1.535.335 KM, s obzirom na to da su prihodi i primici iskazani u iznosu od 8.378.917 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 6.843.582 KM.

U konsolidovanom Bilansu stanja na 31. 12. 2022. godine neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iskazan je u iznosu od 2.909.235 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći je za 1.452.632 KM, a ne za 1.535.335 KM koliko iznosi finansijski rezultat. Neraspoređeni višak prihoda i rashoda manje je iskazan u odnosu na ostvareni rezultat za 82.703 KM, zbog provedenih korekcija knjiženja na teret i u korist ove pozicije. Najveći dio odnosi se na isknjižena potraživanja na osnovu Odluke Vijeća o otpisu potraživanja,³⁸ te izvršena knjiženja po popisu.

³⁸ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 6/22

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od 6.826.717 KM, od čega se na sredstva na transakcijskim računima odnosi 6.825.868 KM i u blagajni 848 KM.

Stanje na žiro računima odnosi se na stanje transakcijskog računa u iznosu od 3.136.416 KM i podračuna od kojih se na namjenska sredstva za kapitalne investicije odnosi 3.424.086 KM i za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (201.182 KM). Iskazana stanja odgovaraju bankovnim izvodima.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 1.518.680 KM i odnose se na ostala potraživanja (899.611 KM) i sumnjiva i sporna potraživanja (596.968 KM).

U okviru ostalih potraživanja na Jedinstveni općinski organ odnosi se 633.886 KM, a na JU Centar za socijalni rad 265.725 KM, dok se sumnjiva i sporna potraživanja u cijelosti odnose na Jedinstveni općinski organ uprave. Potraživanja kod JU Centra za socijalni rad odnose na potraživanja od Ministarstva za zdravstvo i socijalnu politiku Kantona po osnovu naknada za korisnike socijalne pomoći.

Na poziciji ostalih potraživanja kod Jedinstvenog općinskog organa uprave iskazana su potraživanja po osnovu komunalne naknade od pravnih lica (362.495 KM) i fizičkih lica (271.391 KM). Prema prezentiranoj dokumentaciji na 2022. godinu odnosi se 95.551 KM, a preostali dio na raniji period.

S obzirom da se značajan dio potraživanja odnosi na raniji period konstatujemo da nije izvršeno preknjižavanje na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja. S tim u vezi ističemo da je Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Pravilnikom o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim definisano je da se, po isteku roka za naplatu svakog pojedinačnog potraživanja, koji ne može biti duži od šest mjeseci, vrši preknjiženje tog potraživanja na sumnjiva i sporna potraživanja, te poduzimaju sve zakonom propisane radnje za njegovu naplatu.

Značajniji iznosi potraživanja za komunalnu naknadu odnose se na JU MSŠ „Hasan Musić“ Bužim (33.566 KM), JU OŠ „Bužim“ (37.105 KM), „Abonos“ d.o.o. Bužim (12.381 KM), JU OŠ „Čavnik“ (15.636 KM), JU OŠ „Konjodor“ (11.908 KM), „Englo – merc“ d.o.o. (10.876 KM), Rudnik mangana Bužim (12.882 KM) i „Buteks“ d.o.o. Bužim (16.171 KM).

Prema prezentiranoj dokumentaciji za dio potraživanja pokrenute su aktivnosti na naplati putem nadležnog suda za period 2012-2017. godine za koje su donesena rješenja o izvršenju, ali koja još nisu naplaćena. Za period 2018 - 2022. godinu nije prezentirana dokumentacija da su pokrenute dovoljne aktivnosti na naplati potraživanja, a prema pisanom obrazloženju, u toku su aktivnosti na sačinjavanju spiska dužnika komunalne naknade, te će nakon toga svi predmeti dužnika biti proslijeđeni Pravobranilaštvu, na dalje postupanje. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su poduzimane sve aktivnosti za naplatu potraživanja, **a dospjela potraživanja nisu se preknjižavala na sumnjiva i sporna, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Sumnjiva i sporna potraživanja (596.968 KM) odnosi se na potraživanja za komunalnu naknadu (267.309 KM) i potraživanja od javnih preduzeća (329.659 KM).

Potraživanja za komunalnu naknadu odnose se na potraživanja za period 2009 - 2012. godine, koja su sa stanjem na 31. 12. 2013. godine preknjiženja na sumnjiva i sporna potraživanja. Značajan dio potraživanja odnosi se na: „Abonos“ Bužim (26.563 KM za period 2010- 2011. godina), JU OŠ Bužim (24.603 KM za period 2009. - 2011. godine), JU OŠ Čavnik (6.115 KM za period 2009-2012. godina), JU MSŠ „Hasan Musić“ Bužim (16.783 KM za period 2009- 2011. godine), Hotel Europa (10.621 KM za period 2009-2011. godine). Za odabrani uzorak prezentirana su rješenja o izvršenju iz ranijeg perioda, a u pojedinim slučajevima doneseno je i rješenje o obustavi rješenja o izvršenju zbog nemogućnosti naplate potraživanja. Nije prezentirana sveobuhvatna analiza ovih potraživanja s mjerama koje su poduzete na njihovoj naplati, niti da je vršena ocjena naplativosti potraživanja odnosno da li su zastarjela i da li su u potpunosti osnovana iskazana potraživanja.

Potraživanja od javnih preduzeća u iznosu od 329.659 KM odnose se na potraživanja od JKP „Komb“ d.o.o. Bužim na ime otplata kredita za sekundarnu mrežu za period 2003-2013. godina. Ovaj iznos je u ranijem periodu s pozicije kratkoročnih kredita pravim licima preknjižen na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja.

Naime, Općina je sa Investicijskom bankom FBiH (sada: Razvojna banka FBiH) zaključila Ugovor o kreditu za finansiranje sanacije sekundarne vodovodne mreže naselja Bužim iz sredstava Saudijskog Fonda za razvoj (1999. godine i aneks ugovora 2004. godine). Ugovoreni iznos kredita je 1.294.850 Saudijskih rijala (ekvivalent 345.293 USD), s rokom otplate do 31. 7. 2021. godine. Po ovom osnovu, Općina je evidentirala dugoročne obaveze i vršila otplatu kredita u skladu s Ugovorom, a kredit je u cijelosti otplaćen u julu 2021. godine.

S tim u vezi, Vijeće je 2004. godine donijelo Odluku o propisivanju takse u svrhu obezbjeđivanja finansijskih sredstava za povrat kredita za izgradnju nove i rekonstrukciju stare sekundarne vodovodne mreže³⁹, kojom je stavljena van snage prethodna odluka iz 2001. godine. Odlukom je propisana visina takse za obezbjeđenje finansijskih sredstava za povrat kredita i definisano da se prihod od taksa usmjerava za vraćanje kredita, a da će ova sredstva obezbijediti JKP „Komb“ iz taksa koje su obavezni plaćati potrošači vode priključeni na mrežu i dobiti, te da će se sredstva uplaćivati na račun Općine do 10-tog u mjesecu. Također, propisano je da JKP „Komb“ jednom mjesečno dostavlja pismenu informaciju načelniku o visini prikupljenih sredstava, broju potrošača i količini fakturisane vode, najkasnije do 15-og za prethodni mjesec, a o sprovođenju Odluke starat će se načelnik putem Službe budžeta i finansija, Službe za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove i JKP „Komb“.

Općina je u ranijem periodu po dospijeću rata kredita na poziciji kredita pravim licima evidentirala potraživanja prema JKP „Komb“ za iznos dospjele rate. Nije nam prezentiran ugovor ili drugi dokument kojim se uređuju međusobni odnosi između Općine i JKP „Komb“, uključujući način naplate potraživanja odnosno sredstava za otplatu kredita od spomenutog preduzeća. Prema prezentiranim podacima JKP „Komb“ je do 2008. godine vršilo uplatu dijela sredstava po ovom osnovu na račun Općine.

Vijeće je 2014. godine donijelo Odluku o stavljanju van snage odluke o propisivanju takse u svrhu obezbjeđenja finansijskih sredstava za povrat kredita za izgradnju nove i rekonstrukciju stare vodovodne mreže⁴⁰. Odlukom je utvrđeno da će se međusobna potraživanja između Općine i JKP „Komb“ definisati posebnom odlukom koju će načelnik predložiti Vijeću u roku 60 dana na razmatranje i usvajanje. Nije nam prezentirano da je postupljeno u skladu s Odlukom.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, u decembru 2021. godine pokrenut je stečajni postupak nad JKP „Komb“ d.o.o. Bužim. Općina je u stečajnom postupku prijavila navedena potraživanja, ali ih je osporio stečajni upravnik. Nakon toga Općina je u 2023. godini kod nadležnog Općinskog suda podnijela tužbu za priznavanje navedenih potraživanja.

Iako je 2014. godine Odlukom o stavljanju van snage o propisivanju takse u svrhu obezbjeđivanja finansijskih sredstava za povrat kredita za izgradnju nove i rekonstrukciju stare sekundarne vodovodne mreže utvrđena obaveza donošenja odluke o međusobnim potraživanjima između Općine i JKP „Komb“, ona nije donesena. Također, nije nam prezentirana dokumentacija da su regulisana međusobna prava i obaveze između Općine i JKP „Komb“, niti da su blagovremeno poduzete sve aktivnosti na naplati ovih potraživanja. Sa navedenim preduzećem nije izvršeno usaglašavanje stanja potraživanja putem konfirmacije salda, a ona su osporena u stečajnom postupku. Zbog navedenog ne možemo potvrditi osnovanost ovih potraživanja.

Potraživanja od naknade za uređenje zemljišta i rente knjigovodstveno se ne evidentiraju. S tim u vezi utvrdili smo da se za dio ovih naknada, u skladu s propisima, odobrava plaćanje u ratama po zaključenim ugovorima.

³⁹ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 3/04

⁴⁰ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 2/14

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da na datum bilansa nisu knjigovodstveno evidentirana potraživanja za uređenje zemljišta i rente koje se plaćaju na rate u iznos od najmanje 61.662 KM (nedospjeli iznos duga po ugovorima o plaćanju na rate). Naime, Općina je sa investitorom „Bezistan“ d.o.o. Bužim zaključila ugovor o plaćanju na rate naknade za građevinsko zemljište i rente i sa „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim za uređenje zemljišta, kojim su utvrđene ukupna visina naknade, iznos rata i otplatni plan. Utvrdili smo da investitori vrše uplate rata po osnovu ugovora.

Zbog navedenog se nismo uvjerali da je Općina osigurala računovodstveno načelo tačnosti i istinitosti, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Shodno navedenom, na poziciji kratkoročnih potraživanja (sumnjiva i sporna potraživanja) iskazana su potraživanja u iznosu od 329.659 KM iz ranijeg perioda za koja nije vršeno usaglašavanje stanja i koja su osporena u stečajnom postupku, a potraživanja po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rente u iznosu od 61.662 KM nisu knjigovodstveno evidentirana. Također, nije vršen prenos dospjelih potraživanja na poziciju sumnjivih i spornih. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- ***izvršiti analizu i ocjenu naplativosti potraživanja i na osnovu konstatovanog predložiti daljnje mjere s ciljem njihovog realnog iskazivanja, te poduzimati aktivnosti za njihovu naplatu u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH***
- ***knjigovodstveno evidentirati potraživanja po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rentu u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Općine na 31. 12. 2022. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 19.338.758 KM (nabavne vrijednosti 20.667.888 KM, ispravke vrijednosti 1.329.130 KM).

Strukturu stalnih sredstava nabavne vrijednosti čine: zemljište (201.540 KM), građevine (2.344.412 KM), oprema (964.855 KM), stalna sredstva u obliku prava (442.999 KM) i sredstva u pripremi (16.714.082 KM).

Najveći dio stalnih sredstava odnosi se na Jedinostveni općinski organ uprave (19.324.532 KM), sa strukturom: zemljište (201.540 KM), građevine (2.344.412 KM), oprema (852.214 KM), stalna sredstva u obliku prava (438.904 KM) i sredstva u pripremi (16.714.082 KM).

Općina je uspostavila pomoćnu knjigu stalnih sredstava u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

U toku godine vrijednost zemljišta povećana je za iznos od 62.700 KM, na osnovu procjene komisije za procjenu nekretnina, a Općina je u skladu s Odlukom Općinskog vijeća o preuzimanju imovine nakon stečaja JP „Veterinarska stanica Bužim“ d.o.o. iz 2019. godine⁴¹ postala vlasnik nekretnina (zemljište i zgrade) ovog pravnog lica i u zemljišnoknjižnom izvatku upisana je kao vlasnik.

Građevine se najvećim dijelom odnose na zgrade i stanove (1.006.384 KM), objekte vodovoda i kanalizacije i deponije smeća (902.386 KM) i ostale objekte 435.641 KM od kojih su najznačajniji vanjska rasvjeta, trotoari i ograde (236.797 KM).

Na *poziciji stalnih sredstava – zgrade* iskazana je vrijednost upravne zgrade Općine u iznosu od 916.447 KM, koja je evidentirana na osnovu procjena sudskog vještaka iz 2019. godine. Prema prezentiranoj dokumentaciji pokrenute su aktivnosti na ishođenju dokumentacije o pravu vlasništva i/ili raspolaganja Općine nad tom zgradom, koje nisu okončane.

⁴¹ „Sl. glasnik Općine Bužim“, br. 6/19

Za ovu zgradu ne vrši se obračun amortizacije, što nije u skladu s Pravilnikom o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim, Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Nomenklaturom sredstava za amortizaciju kojom su, između ostalog, utvrđene stope amortizacije (od 1,3 do 4, zavisno od vrste materijala) za upravne zgrade, zgrade društvenih organizacija i samoupravnih zajednica i zgrade ostalih korisnika za vršenje kancelarijskih poslova. U 2022. godini izvršeno je povećanje vrijednosti građevina u ukupnom iznosu od 86.600 KM od toga evidentirana je vrijednosti poslovnog prostora koji je Općina dobila na osnovu sudskog postupka (68.600 KM) i na vrijednost zgrade (18.000 KM) koje su postale vlasništvo Općine na osnovu Odluke o preuzimanju imovine nakon stečaja JP „Veterinarska stanica Bužim“ d.o.o. Bužim. Procjenu vrijednosti nekretnina na osnovu koje je evidentirana imovina izvršila je komisija za procjenu nekretnina.

Stalna sredstva u pripremi (16.714.082) najvećim dijelom iskazana su na poziciji ostali objekti (16.673.588 KM), a odnosi se na evidentirana ulaganja Općine u cestovnu infrastrukturu, vodovodnu infrastrukturu, izgradnju sportske dvorane, Doma kulture i sl. u tekućoj godini i ranijem periodu.

Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim propisano da se na poziciji sredstva u pripremi evidentiraju transakcije nabavke sredstava do momenta završetka izgradnje i stavljanja sredstva u upotrebu, kada se saldo na ovom kontu zatvara sa stalnim sredstvom u upotrebi. U skladu s propisima, obračun amortizacije se vrši od prvog dana narednog mjeseca po stavljanju sredstva u upotrebu.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, na sredstvima u pripremi iskazana su ulaganja u cestovnu infrastrukturu, vodovodnu infrastrukturu, izgradnju objekata koja su evidentirana na osnovu zaključenih ugovora i privremenih i okončanih situacija u tekućoj i prethodnih godina, a značajan dio ovih sredstava je u upotrebi i koristi se već određeni period. Za pojedina sredstva nije bilo promjena u tekućoj i prethodnim godinama, ali nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdilo zašto ona nisu evidentirana u upotrebi. Također, nije prezentiran pregled stalnih sredstava čija izgradnja još uvijek nije okončana. **S tim u vezi napominjemo da je dio sredstava u upotrebi iako se vodi na pripremi u iznosu od najmanje 6.825.007 KM (npr. ulaganja u cestovnu infrastrukturu, sportska dvorana za koju je izdata i upotrebna dozvola, dio objekta Doma kulture koji se koristi iako nije izdata upotrebna dozvola te se ostvaruju prihodi od iznajmljivanja objekta, ulaganja u objekte vodovodne infrastrukture).**

Iako su određena stalna sredstva u upotrebi, za njih nije izvršeno preknjiženje na poziciju sredstava u upotrebi, niti je vršen obračun amortizacije u skladu sa propisima. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi da su poduzete sve aktivnosti kako bi se stalna sredstva pravilno evidentirala, zbog čega ne možemo potvrditi njihovu iskazanu vrijednost.

Napominjemo da je poslovnim knjigama knjigovodstveno evidentirana samo vrijednost ulaganja u novu i naknadna ulaganja u postojeću infrastrukturu cesta, objekata komunalne infrastrukture i objekata.

Revizijom smo utvrdili da nije knjigovodstveno evidentirana vrijednost Glavnog projekta za izgradnju objekta Muzeja 505. Viteške brigade u Bužimu, a koji je sačinio i donirao Općini „Saraj inženjering“ d.o.o. Sarajevo i „Studio ARH“ d.o.o. Sarajevo (septembar 2022. godine). Reviziju navedenog projekta izvršio je „Smajić inženjering“ d.o.o. Goražde, na osnovu zaključenog ugovora sa Općinom. Za navedenu donaciju nije nam prezentiran ugovor ili drugi akt o donaciji, niti je utvrđena vrijednost predmeta donacije na osnovu procjene komisije koju odredi ovlašteni predstavnik budžetskog korisnika kako je definisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim. Ovim nisu ispoštovana načela po kojima budžetski korisnici vode knjigovodstvo: tačnosti, istinitosti, sveobuhvatnosti i blagovremenosti. Postupak nabavke za izvođenje radova na izgradnji objekta Muzeja opisan je u tački 7. Izvještaja.

Revalorizacija stalnih sredstava

U skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Pravilnika o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim, budžetski korisnici vrše revalorizaciju stalnih sredstava. Knjigovodstveni iznos materijalnih sredstava obavezno se koriguje ako je inflacija na godišnjem nivou mjerenja rastom cijena viša od 10% ili 10% i više kumulativno od zadnje promjene vrijednosti sredstava. Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku. Efekti revalorizacije povećavaju izvore stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne vrijednosti i rezultata revalorizacije otpisane vrijednosti, a knjiži se tako što se povećava vrijednost stalnih sredstava i njihova ispravka za iznos revalorizacije, a efekti revalorizacije se evidentiraju na potražnoj strani konta izvora stalnih sredstava.

Općina nije izvršila revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu iako je prema podacima Federalnog zavoda za statistiku rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%. Uzimajući u obzir sadašnju vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava na 31. 12. 2022. godine, efekt revalorizacije bi bio povećanje knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava od 456.694 KM. Sredstva u pripremi se ne revalorizuju.

Revalorizacija se vrši primjenom kumulativnog iznosa rasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda, koje objavljuje Federalni zavod za statistiku na način da povećava vrijednost izvora stalnih sredstava za razliku između rezultata revalorizacije nabavne i ispravke vrijednosti, kako bi se u periodu inflacije njihova vrijednost uskladila. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, rast cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao je za 17,4%, što je iziskivalo revalorizaciju. Nije izvršena revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike.

Ne možemo potvrditi knjigovodstvenu vrijednost stalnih sredstava jer su ulaganja u rekonstrukciju i investiciono održavanje cesta i puteva, zgrade i objekte komunalne infrastrukture u iznosu od najmanje 6.825.007 KM iskazana na poziciji sredstava u pripremi, iako je dio ovih sredstava u upotrebi duži period. Zbog toga nije vršen ni obračun amortizacije, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo mjeriti. Također, nije vršena revalorizacija stalnih sredstava, iako je inflacija na godišnjem nivou iznosila preko 10%. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke:

- **stalna sredstva koja se koriste evidentirati na odgovarajućoj poziciji sredstava u upotrebi i vršiti obračun amortizacije stalnih sredstava u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu budžeta u FBiH;**
- **procijeniti vrijednosti donirane projektne dokumentacije za izgradnju objekta Muzeja 505. Viteške brigade i evidentirati poslovne promjene na propisanim pozicijama u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim;**
- **izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu s članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, članom 66. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tačkom 25. Pravilnika o računovodstvenim politikama budžeta i budžetskih korisnika u Općinskom organu uprave općine Bužim.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.436.162 KM, a čine ih kratkoročne tekuće obaveze (815.726 KM), obaveze prema zaposlenicima (185.153 KM) i kratkoročna razgraničenja (4.435.283 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja u Jedinственном općinskom organu uprave iskazane su u iznosu od 5.247.468 KM od čega su kratkoročna razgraničenja (4.422.034 KM), kratkoročne tekuće obaveze (445.909 KM) i obaveze prema zaposlenicima (99.607 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se najvećim dijelom na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 424.224 KM, koje su većinom potvrđene izvodima otvorenih stavki.

Obaveze prema zaposlenicima odnose se na obračunate a neisplaćene plaće i naknade plaće za decembar 2022. godine.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na naplaćene redovne prihode budućeg perioda (904.029 KM) i razgraničene ostale prihode (3.518.005 KM).

U okviru razgraničenih ostali prihoda iskazana su neutrošena sredstva namjenskih prihoda, od kojih su najznačajnija neutrošena sredstva doznačenih od drugih nivoa vlasti za realizaciju kapitalnih projekata (3.105.480 KM), naknade za zaštitu i spašavanje od nesreća (192.842 KM), naknade za skloništa (86.129 KM) i vodne naknade (86.129 KM).

6.2.4 Izvori sredstava

Izvori stalnih sredstava iskazani su u konsolidovanom bilansu stanja u iznosu od 22.247.992 KM i čine ih izvori stalnih sredstava (19.338.757 KM) i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima (2.909.234 KM). Sadašnja vrijednost stalnih sredstava usaglašena je sa iskazanim izvorima sredstava.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Načelnik je 3. 11. 2022. godine donio Odluku o godišnjem popisu imovine i obaveza. Rješenjima od 9. 12. 2022. godine imenovane su komisije za popis i to: za popis dugotrajne imovine i nematerijalne imovine, za popis zaliha i sitnog inventara, za dugoročnu finansijsku imovinu, novčana sredstva i vrijednosne papire, potraživanja i obaveze i Centralna komisija za godišnji popis imovine i obaveza. Rješenjima je utvrđena obaveza da pojedinačne komisije dostave svoje izvještaje Centralnoj popisnoj komisiji do 21. 1. 2023. godine, a Centralna da dostavi načelniku do 28. 2. 2023. godine.

Centralna komisija je u predviđenom roku na osnovu izvještaja komisija sačinila Zbirni izvještaj o izvršenom popisu za 2022. godinu.

Popisne komisije su sačinile izvještaje te dale prijedloge za otpis zastarjelih obaveza i rashodovanje stalnih sredstava, za koje je načelnik donio posebne odluke.

Komisija za popis stalnih sredstava nije izvršila popis zemljišta, a za stalna sredstva u pripremi data je struktura prema podacima iz knjigovodstvene evidencije, ali komisija nije utvrdila stvarno stanje i da li se iskazana sredstva stvarno odnose na investicije u toku, a koja se vode na pripremi značajan period.

Nije izvršen popis potraživanja pojedinačno po komitentima, niti je izvršena analiza njihove naplativosti. Za potraživanje koje se vodi na redovnim a nije naplaćeno u roku od šest mjeseci, nije izvršena analiza niti prijedlog za prenos na sumnjiva i sporna potraživanja. Popis kratkoročnih razgraničenja nije proveden u potpunosti, jer izvještajem o popisu nisu obuhvaćena kratkoročna vremenska razgraničenja.

Centralna popisna komisija je u izvještaju dala prijedlog da se imenuje komisija koja će poduzeti aktivnosti kako bi se stalna sredstva u pripremi stavila u upotrebu. Također, navedeno je da se sumnjiva i sporna potraživanja otpišu uz mišljenje pravobranioca o odluka vijeća na način da se isknjiži za sva prava i fizička lica čiji je dug stariji od 5 godina, a nije utužen a prije toga da se pojedinačno provjeri potraživanja po analitičkim karticama. Za potraživanja od JKP „Komb“ po osnovu kredita za sekundarnu vodovodnu mrežu potrebno je formirati radni tim iz oblasti finansija i prava radi iznalaženja odluke koja bi bila u skladu sa propisima, te je dala prijedlog da se otpišu potraživanja, obaveza i stalna sredstva koja su predložena za rashod.

Shodno navedenom, konstatujemo da Općina nije izvršila cjelovit popis imovine, kratkoročnih potraživanja i kratkoročnih razgraničenja, niti je izvršio usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine, zbog čega on nije izvršen u potpunosti u skladu sa članom 21. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su novčani primici u iznosu od 7.171.848 KM, novčane isplate 5.551.625 KM, te pozitivan novčani tok u iznosu od 1.620.223 KM. Saldo gotovine na početku godine iznosio je 5.206.494 KM, a na kraju godine 6.826.717 KM.

U izvještaju o novčanim tokovima prihodi nisu svedeni na stvarni novčani primitak (naplatu), zbog čega konstatujemo da Izvještaj o novčanim tokovima nije sačinjen je u skladu s članom 24. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem izvještaju budžeta u FBiH.

Preporuka:

- **izvještaj o novčanim tokovima sačinjavati tako da predstavlja pregled stvarnih priliva i odliva gotovine i gotovinskih ekvivalenata u izvještajnom periodu, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem izvještaju budžeta u FBiH.**

7. JAVNE NABAVKE

Plan javnih nabavki za Jedinostveni općinski organ uprave donosi načelnik, a za javne ustanove njihovi rukovodioci. Plan nabavki za Jedinostveni općinski organ za 2022. godinu usvojio je načelnik 28. 1. 2022. godine, kojim su planirane nabavke roba, usluga i radova ukupne procijenjene vrijednosti 5.988.921 KM⁴² putem 71 postupka. Plan je izmijenjen osam puta, a posljednja izmjena bila je 9. 11. 2022. godine. Nakon izmjena i dopuna Plana ukupna procijenjena vrijednost iznosila je 6.034.317 KM, a broj nabavki povećan je na 76 postupka (sedam otvorenih postupaka, 13 postupaka putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda, 41 direktni postupak, dva putem aneksa II dio B, a za dva predmeta nabavke navedena je vrsta postupka „otvoreni, konkurentski“, za jedan predmet nabavke „pregovarački postupak/direktni sporazum“, za šest postupaka „aneks II dio B, direktni“, a četiri postupka – izuzeće od primjene javnih nabavki koje se odnose na električnu energiju i komunalne usluge). Planom javnih nabavki planirano je finansiranje sanacije (rekonstrukcija i modernizacija putne mreže) u ukupnom iznosu od 3.429.717 KM putem otvorenog postupka, ali broj postupaka, lotova i dionice puteva nisu navedene. Ovakav načina planiranja ne daje potpune informacije o postupcima koji se planiraju provesti.

U toku 2022. godine provedeno je 63 postupaka, nakon kojih su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 4.265.857 KM, i to: 16 otvorenih postupaka u vrijednosti od 4.152.612 KM, tri konkurentska zahtjeva u vrijednosti od 43.353 KM, 43 direktnih sporazuma u vrijednosti od 60.627 KM i jedan pregovarački postupak bez objavljivanja obavještenja o nabavci u vrijednosti 9.266 KM.

⁴² Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su sa PDV-om

Izvršili smo uvid u procedure nabavke ukupne vrijednosti od 2.365.016 KM od čega sedam otvorenih postupaka nakon kojih su zaključeni ugovori u vrijednosti 2.320.277 KM (dva postupka nabavke za rekonstrukciju i modernizaciju putne mreže na području Općine⁴³; dva postupka izgradnje i rekonstrukcije javne rasvjete na području općine Bužim; izrada probno-eksploatacionog bunara na izvorištu „Musići“, izgradnja objekata Muzeja 505. Viteške brigade i izgradnja objekta Muzeja 505. Viteške brigade, II faza), jedan konkurentski zahtjev u vrijednosti 23.779 KM (održavanje javne rasvjete na području općine Bužim) i šest direktnih sporazuma u vrijednosti 20.960 KM (nabavka antivirusne licence; nabavka bankarskih usluga, nabavka printera, nabavka administrativnog materijala, nabavka radne memorije i SSD diskova, nabavka štampanog materijala i nabavka tonera i kertridža).

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo određene nepravilnosti, koje navodimo u nastavku teksta.

Rekonstrukcija i modernizacija putne mreže

U toku godine provedeno je šest otvorenih postupaka za rekonstrukciju i modernizaciju putne mreže na području Općine (podijeljenih u više lotova) nakon kojih je kao najpovoljniji ponuđač odabran „KOV- GRAD“ d.o.o. Bužim s kojim su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 2.378.902 KM.

Izvršen je uvid u dva otvorena postupka javne nabavke za rekonstrukciju i modernizaciju putne mreže nakon kojeg su zaključeni ugovori u vrijednosti od 1.240.988 KM, a uzorkom su obuhvaćena po tri lota-a ukupne vrijednosti od 745.787 KM.

Otvoreni postupak **nabavke radova za rekonstrukciju i modernizaciju putne mreže** pokrenut je odlukom načelnika od 7. 2. 2022. godine ukupno procijenjene vrijednosti od 804.307 KM, a predmet nabavke podijeljen je u deset lotova (po dionicama puta). Za uzorak su odabrana tri lota ukupne ugovorene vrijednosti od 503.814 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je šest pravnih lica, a za sve lotove ponudu je dostavio jedan ponuđač. Odlukom načelnika od 15. 3. 2022. godine odabran je najpovoljniji ponuđač „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim (za sve lotove), sa kojim su 8. 4. 2022. godine zaključeni ugovori po lotovima ukupne vrijednosti 804.236 KM. Ugovoreni rok za izvođenje radova je 90 dana od obostranog potpisivanja ugovora.

Utvrđili smo da je u tenderskoj dokumentaciji u dijelu uslova za tehničku i profesionalnu sposobnosti između ostalog traženi kao minimalni uslovi da ponuđač: 1. ima najmanje 40 stalno zaposlenih radnika, 2. raspolaže tehničkim sredstvima za izvođenje predmetnih radova i to posjedovanje asfaltne baze kapaciteta min. 100 t/h, koja je udaljena od mjesta izvođenja radova maksimalno 70 km, najmanje: tri bagera rovokopača, dva rovokopača kombinirka, 10 kamiona kiperu nosivosti od najmanje 12 t, jedan finišer, jedan gajder, dva glatka valjka 2t, dva glatka valjaka 5 t i više, te dva pneumatska ili kombinirana valjaka. Kao dokaz za ispunjavanje uslova traženo je da se za asfaltnu bazu, kamione i građevinske mašine dostavi dokaz da su u vlasništvu ponuđača. Za predmetnu nabavku tenderskom dokumentacijom utvrđeno je da se ne traže dokazi o ekonomskoj i finansijskoj sposobnosti ponuđača.

Otvoreni postupak nabavke za **rekonstrukciju i modernizaciju putne mreže** pokrenut je odlukom načelnika od 29. 4. 2022. godine ukupno procijenjene vrijednosti od 466.829 KM a predmet nabavke podijeljen je u devet lot-ova (po dionicama puta). Za uzorak su odabrana tri lota ukupne vrijednosti 241.973 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je šest pravnih lica, a za sve lotove ponudu je dostavio jedan ponuđač. Nakon provedene procedure nabavke kao najpovoljniji ponuđač odabran je „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim (za sve lot-ove), sa kojim su 15. 6. 2022. godine zaključeni ugovori po lotovima ukupne vrijednosti 436.752 KM. Ugovoreni rok za izvođenje radova je 60 dana od obostranog potpisivanja ugovora.

⁴³ Otvoreni postupci podijeljeni u više lotova, a za uzorak je odabrano po tri lota

Za predmetnu nabavku, tenderskom dokumentacijom u dijelu uslova za tehničku i profesionalnu sposobnosti između ostalog traženi su kao minimalni uslovi da ponuđač: 1. ima najmanje 20 stalno zaposlenih radnika, 2. raspolaže tehničkim sredstvima za izvođenje predmetnih radova i to posjedovanje asfaltne baze kapaciteta min. 100 t/h, koja je udaljena od mjesta izvođenja radova maksimalno 70 km, najmanje: jedan bager rovokopač, jedan rovokopača kombinirka, 10 kamiona kiperu nosivosti od najmanje 12t, jedan finišer, jedan glatki valjak od 5 t više i jedan pneumatski ili kombinirani valjak, a kao dokaz za ispunjavanje uslova traženo je da se dostave dokazi za asfaltnu bazu, kamione i građevinske mašine da su u vlasništvu ponuđača. Za predmetnu nabavku tenderskom dokumentacijom utvrđeno je da se ne traže dokazi o ekonomskoj i finansijskoj sposobnosti ponuđača.

U tenderskoj dokumentaciji za rekonstrukciju i modernizaciju putne mreže nije utvrđena procijenjena vrijednost po lotovima, a ista je navedena u Obavještenju u nabavci (aneks B). Navedeno ukazuje da tenderska dokumentacija ne sadrži minimum jasnih i odgovarajućih informacija.

S obzirom na način utvrđivanja uslova tehničkih i profesionalnih sposobnosti ponuđača (broj stalno zaposlenih, kao i uslov da je tražena oprema i asfaltna baza u vlasništvu ponuđača), ne možemo potvrditi da je tenderska dokumentacija za rekonstrukciju i modernizaciju putne mreže sačinjena u skladu s članovima 53. stav 5 i 44. stav 3 Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da je ugovorni organ dužan prilikom pripreme tenderske dokumentacije poštovati principe jednakog tretmana i nediskriminacije kandidata/ponuđača i da postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju. Shodno tome, kao i na broj potencijalnih ponuđača koji su preuzeli tendersku dokumentaciju i broj dostavljenih ponuda, ovako postavljeni uslovi imaju ograničavajući faktor, i ukazuje da nije osigurana pravična i aktivna konkurencija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Uvidom u fakture i dokumentaciju za odabrani uzorak za realizaciju ugovora za rekonstrukciju puteva utvrdili smo da su fakturirani radovi u skladu s ugovorenim cijenama. Prema prezentiranoj dokumentaciji u pojedinim slučajevima u toku realizacije ugovora bila je obustava radova zbog neriješenih imovinsko-pravnih pitanja, zbog čega nisu ispunjeni preduslovi za izvođenje radova u ugovorenim rokovima.

Izgradnja objekata Muzeja 505. Viteške brigade

Postupak nabavke **izvođenja radova izgradnje objekta Muzeja 505.Viteške brigade**, I faza pokrenut je odlukom načelnika od 29. 9. 2022. godine, procijenjene vrijednosti 716.690 KM. Tendersku dokumentaciju je preuzelo deset ponuđača, a ponudu je dostavio jedan ponuđač „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim sa kojim je 23. 11. 2022. godine zaključen ugovor u vrijednosti 643.339 KM. Ugovoreni rok za završetak radova je 90 dana od zaključivanja ugovora. Prezentirana nam je prva privremena situacija u iznosu od 102.375 KM za izvršene radove u decembru 2022. godine.

U tenderskoj dokumentaciji u okviru tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača za predmetnu nabavku traženo je da je dobavljač uspješno izvršio radove ili slične radove iz predmeta nabavke u prethodne tri godine i zaključio minimalno jedan ugovor čija je ukupna vrijednost minimalno 600.000 KM, da ima najmanje 15 stalno zaposlenih radnika i da raspolaže sa neophodnom opremom za izvođenje radova (najmanje dva rovokopača/bagera i četiri kamiona kiperu nosivosti 12 t), a kao dokaz je traženo da u svom vlasništvu ima tražena osnovna sredstva. Za predmetnu nabavku nije tražena ekonomska i finansijska sposobnosti ponuđača. **S obzirom na to da je traženo da je oprema u vlasništvu ponuđača, navedeno ukazuje da ovako postavljeni uslovi u tenderskoj dokumentaciji imaju ograničavajući faktor i nisu postavljeni da osiguraju pravičnu i aktivnu konkurenciju u vezi s predmetom nabavke.**

Postupak nabavke izvođenja radova na **izgradnji objekta Muzeja 505.Viteške brigade**, II faza pokrenut je odlukom od 23. 11. 2022. godine, procijenjene vrijednosti 593.937 KM. Tendersku dokumentaciju je preuzelo devet subjekata, a ponudu su dostavila dva ponuđača.

U tenderskoj dokumentaciji između ostalog u okviru tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđača traženo je da je dobavljač uspješno izvršio radove ili slične radove iz predmeta nabavke (betonski radovi) u prethodne tri godine i zaključio minimalno jedan ugovor čija je ukupna vrijednost minimalno 500.000 KM, te da ima najmanje 10 stalno zaposlenih. Za predmetnu nabavku tenderskom dokumentacijom utvrđeno je da se ne traže dokazi o ekonomskoj i finansijskoj sposobnosti. Nakon provedene e-aukcije u kojoj su učestvovali „KOV-GRAD“ d.o.o Bužim i „Velić-Kop“ d.o.o Bosanska Krupa, povoljniji ponuđač je bio „KOV-GRAD“ d.o.o. Bužim sa ponuđenom cijenom od 589.680 KM. Ugovor je zaključen u januaru 2023. godine, te nije bilo realizacije ugovora u revidiranoj godini.

Prema pregledu provedenih postupaka za 2022. godinu, dobavljač „KOV- GRAD“ učestvuje u ukupnoj vrijednosti zaključenih ugovora Općine sa 87% (javne nabavke za rekonstrukciju i modernizaciju puteva i izgradnja objekta Muzeja). Uvidom u karticu navedenog dobavljača utvrdili smo da su u 2022. godini na osnovu ispostavljenih situacija za izvedene radove evidentirane obaveze prema ovom dobavljaču u iznosu od 2.655.249 KM, od čega je najveći dio plaćen.

Izrada probno-eksploatacionog bunara PEB-4 na izvorištu „Musići“

Otvoreni postupak za izvođenje radova na projektu izrade probno-eksploatacionog bunara PEB-4 na izvorištu „Musići“ pokrenut je odlukom načelnika od 28. 4. 2022. godine, procijenjene vrijednosti od 310.000 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 12 pravnih lica, a dostavljene su dvije ponude. Nakon e-aukcije nije bilo izmjena u ponuđenim cijenama u odnosu na početnu cijenu. Ugovor za predmetnu nabavku zaključen je 24. 6. 2022. godine sa „Winner Project“ d.o.o. Sarajevo u vrijednosti od 309.881 KM.

U tenderskoj dokumentaciji u okviru uslova za tehničku i profesionalnu sposobnost između ostalog traženo je raspolaganje sa određenom opremom (bušeće garniture i pribor sa navedenim tehničkim karakteristikama), i dokaz da ponuđači u svom vlasništvu imaju tražena osnovna sredstva. **Navedeno predstavlja rizik da uslovi u tenderskoj dokumentaciji imaju ograničavajući faktor i nisu postavljeni da osiguraju pravičnu i aktivnu konkurenciju.**

Ugovoreni rok za izvođenje radova je 30 dana od dana obostranog potpisivanja ugovora. Ugovoreno je da u slučaju kašnjenja u izvođenju radova, do kojeg je došlo krivicom odabranog izvođača, isti će platiti ugovornu u iznosu od 1 % ugovorenih radova za svaki dan kašnjenja do urednog ispunjenja, a maksimalno do 10% od ukupno ugovorene vrijednosti. Ugovorni organ neće naplatiti ugovorenu kaznu ukoliko je do kašnjenja došlo usljed više sile, što podrazumijeva slučaj kada ispunjenje obaveze postane nemoguće zbog vanrednih vanjskih događaja na koje izabrani ponuđač nije mogao uticati niti ih predvidjeti. **Prva privremena situacija ispostavljena je u augustu 2022. godine u iznosu od 200.304 KM, a do okončanja revizije radovi nisu završeni. Nije nam prezentirana dokumentacija o razlozima prekoračenja rokova i ocjeni tih razloga na osnovu kojih ugovorni organ ima pravo obračunati kaznu u slučaju neopravdanog kašnjenja u realizaciji ugovora. S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi da su ispoštovane odredbe zaključenog ugovora.**

Uvidom u tendersku dokumentaciju za postupak nabavke izvođenja radova na projektu izgradnje objekta Muzeja 505. Viteške brigade i nabavku radova na projektu izrade probno-eksploatacionog bunara PEB-4 na izvorištu „Musići“ utvrdili smo da je u dijelu ostalih podataka tražena garancija za dobro izvršenje ugovora u iznosu 5% od vrijednosti ugovora. Međutim, u Nacrtu ugovora koji je u sastavu tenderske dokumentacije u članu 3. tražena je garancija u navedenom iznosu, dok je u članu 16. tražena garancija u iznosu od 10% ugovorene vrijednosti. Navedeno ukazuje da tenderska dokumentacija ne sadrži minimum jasnih i odgovarajućih informacija. U zaključenim ugovorima ugovoreno je da je ponuđač dužan dostaviti iznos garancije za dobro izvršenje ugovora u iznosu od 5%, koju su izabrani dobavljači dostavili.

Plan javnih nabavki u pojedinačnim slučajevima ne sadrži potpune podatke o postupcima javnih nabavki i njihovim procijenjenim vrijednostima, odnosno lotovima za koje se planiraju postupci i dionice puteva, zbog čega on ne sadrži potpune podatke o postupcima javnih nabavki koji se planiraju provesti. U pojedinim slučajevima tenderska dokumentacija ne sadrži minimum jasnih i odgovarajućih informacija.

Tenderskom dokumentacijom za nabavku radova na rekonstrukciji i sanaciji puteva (1.240.988 KM), izvođenju radova na izgradnji muzeja 505. viteške brigade (643.339 KM) i izrade probno-eksploatacionog bunara PEB-4 na izvorištu „Musići“ (309.881 KM) zahtijevani su uslovi u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti koji imaju ograničavajući faktor i nisu postavljeni da osiguraju pravičnu i aktivnu konkurenciju u vezi s predmetom nabavke. Zbog toga nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama, kojim je predviđeno da se u postupku nabavke radova ugovorni organ dužan prema kandidatima ponašati jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Preporuke:

- *plan javnih nabavki sačinjavati na način da daje sveobuhvatne podatke po pojedinačnim postupcima koji se planiraju provesti;*
- *tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te osigurati dosljedno poštivanje ugovorenih rokova te obračuna kaznenih odredbi u slučaju kašnjenja u realizaciji ugovora.*

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranom pregledu Općinskog pravobranilaštva, Općina je pokrenula četiri tužbe, od čega se najveći dio odnosi na tužbe radi isplate duga 48.387 KM.

Postupci koji se vode protiv Općine u iznosu od 299.962 KM odnose se na podnesene tužbe radi naknade štete za usklađivanje redova vožnje, ujeda pasa, pobijanje pravne ličnosti, a dio postupaka se odnosi na utvrđivanje i uknjižbu vlasništva nad nekretninama. Na prvostepenu presudu iz radno-pravnih odnosa odnosi se (16.942 KM) na koju je uložena žalba koja nije okončana, dok je pravosnažna sudska presuda (sa sudskim troškovima) iz oblasti radno-pravnih odnosa iznosila 40.380 KM koja je u skladu sa planiranim sredstvima realizovana dijelom u 2022. godini.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Općina je 28. 8. 2023. godine dostavila komentar, u kojem je navedeno da su saglasni sa izvještajem.

Reviziju Općine Bužim obavio je revizorski tim u sastavu: Vildana Hadžović – voditeljica tima, Belma Đulić – članica tima, i Amra Pjanić-Šašinović – članica tima.

Voditeljica tima

Vildana Hadžović, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju
institucija kantona, gradova i općina**

Amela Mulahalilović, s.r

V. PRILOZI

- 1. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA										Obrazac GIB
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE										
										Identifikacioni broj: 4 2 6 3 2 8 7 5 6 0 0 0 7
										Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 8 4 . 1 1
MINISTARSTVO FINANSIJA USK										Organizacioni broj: 1 0 0 1
Nadležno ministarstvo										☐ Pojedinačni obrazac
JEDINSTVENI OPĆINSKI ORGAN UPRAVE - OPĆINSKI NAČELNIK BUŽIM										1 3 0 1
Potrošačka jedinica-glava										Operativni broj: 1 1 2 4 0
BUŽIM										Funkcionalni kod: 0 1 1
Sjedište potrošačke jedinice										1 0 9
										Fond: 0 1

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja od 01. 01. do 31.12. 2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procenat (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2 + 17 + 35 + 36)	200	10.796.150	8.378.917	5.808.967	-2.417.233	77,61
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201	3.441.125	4.104.295	3.344.342	663.170	119,27
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (od 4 do 6)	202	1.000	0	68	-1.000	0,00
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	1.000	0	68	-1.000	0,00
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0	
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206	0	0	0	0	
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208	2.000	9	0	-1.991	0,45
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	2.000	9	0	-1.991	0,45

11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210	332.400	550.178	342.299	217.778	165,52
12	714100	Porez na imovinu	211	332.400	550.178	342.299	217.778	165,52
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	2.200	0	0	-2.200	0,00
14	716000	Porezi na dohodak	213	388.060	450.066	378.570	62.006	115,98
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	2.714.365	3.104.042	2.623.405	389.677	114,36
16	719000	Ostali porezi	215	1.100	0	0	-1.100	0,00
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216	2.145.887	1.328.347	842.141	-817.540	61,90
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (od 19 do 25)	217	99.225	158.363	12.181	59.138	159,60
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	218	87.725	129.349	4.799	41.624	147,45
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	11.500	29.014	6.370	17.514	
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	1.012	0	
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225	2.042.662	1.168.984	827.830	-873.678	57,23
27	722100	Administrativne takse	226	151.800	141.892	146.515	-9.908	93,47
28	722200	Sudske takse	227	0	96	10	96	
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	621.654	220.987	224.323	-400.667	35,55
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	647.301	423.443	150.669	-223.858	65,42
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	482.207	283.326	192.038	-198.881	58,76
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	134.700	92.680	114.275	-42.020	68,80
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	5.000	6.560	0	1.560	131,20
34	723000	Novčane kazne	233	4.000	1.000	2.130	-3.000	25,00
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235	5.209.138	2.946.275	1.622.484	-2.262.863	56,56
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0	
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	237	843.244	817.356	431.797	-25.888	96,93
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	238	54.091	0	13.651	-54.091	0,00
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	3.218.511	1.223.123	559.711	-1.995.388	38,00
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	1.068.292	880.796	617.325	-187.496	82,45
42	733100	Donacije	241	25.000	25.000	0	0	100,00

43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	4.628.443	3.727.445	3.311.685	-900.998	80,53
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	243	1.848.874	1.443.308	1.423.323	-405.566	78,06
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	1.528.491	1.225.179	1.229.112	-303.312	80,16
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	320.383	218.129	194.211	-102.254	68,08
47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	168.225	132.999	133.181	-35.226	79,06
48	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	1.112.421	874.418	723.760	-238.003	78,60
49	613100	Putni troškovi	248	15.500	5.612	7.711	-9.888	36,21
50	613200	Izdaci za energiju	249	176.670	164.935	149.264	-11.735	93,36
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	51.190	43.396	39.664	-7.794	84,77
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	49.600	38.638	20.108	-10.962	77,90
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	18.180	16.549	14.163	-1.631	91,03
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	14.500	9.200	6.420	-5.300	63,45
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	335.950	289.214	240.406	-46.736	86,09
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	30.770	23.753	8.019	-7.017	77,20
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	420.061	283.121	238.005	-136.940	67,40
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	257	1.367.592	1.264.720	956.421	-102.872	92,48
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	204.788	203.288	128.145	-1.500	99,27
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	723.394	706.286	578.422	-17.108	97,64
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	196.410	164.512	125.505	-31.898	83,76
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	130.000	105.673	101.909	-24.327	81,29
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	80.000	80.000	0	0	
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	33.000	4.961	22.440	-28.039	15,03
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	81.331	12.000	75.000	-69.331	14,75
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	0	0	0	0	
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	81.331	12.000	75.000	-69.331	14,75
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0	
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0	
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	
75	616000	Izdaci za kamate (od 76 do 79)	274	0	0	0	0	0
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0	
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0	
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0	
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0	
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279	50.000			-50.000	

81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 43)	280	6.167.707	4.651.472	2.497.282	-1.516.235	75,42
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281				0	
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84 + 85 + 86)	282	0	0	0	0	
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	5.850.987	3.116.137	1.675.934	-2.734.850	53,26
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	
89	821200	Nabavka građevina	288	2.341.165	477.452	99.540	-1.863.713	20,39
90	821300	Nabavka opreme	289	46.847	30.806	16.606	-16.041	65,76
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	113.974	19.731	25.804	-94.243	17,31
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292	3.349.001	2.588.148	1.533.984	-760.853	77,28
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)	293	5.850.987	3.116.137	1.675.934	-2.734.850	53,26
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)	294	316.720	1.535.335	821.348	1.218.615	484,76
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0	
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	296	0	0	0	0	
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0	
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0	
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0	
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	

105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304	0	0	0	0	0
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306	0	0	0	0	0
108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0	0
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0	0
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0	0
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312	0	0	0	0	0
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313					0
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314	0	0	0	0	0
116	815000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315	0	0	0	0	0
117	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316	0	0	0	0	0
118	815200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0
119	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0
120	814000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319	0	0	0	0	0
121	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320	0	0	0	0	0
122	814200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0
123	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323	0	0	31.191	0	#DIV/0!
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324	0	0	0	0	0
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0	0
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326	0	0	31.191	0	#DIV/0!
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0	0
129	823500	Otplata duga po izdatim garancijama	328	0	0	0	0	0
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330	0	0	-31.191	0	#DIV/0!
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	316.720	1.535.335	790.157	1.218.615	484,76

133		SINETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134 + 143 + 149 + 156 + 166 + 173 + 180 + 187 + 194 + 203)	332	10.479.430	6.843.582	5.018.810	-3.635.848	65,30
134	01	Opće javne usluge (od 137 do 142)	333	9.659.036	6.031.623	4.427.472	-3.627.413	62,45
135	011	Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	3.179.520	2.450.725	2.302.044	-728.795	77,08
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	
137	013	Opće usluge	336	5.850.987	3.116.137	1.675.934	-2.734.850	53,26
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	
139	015	liR Opće javne usluge	338	224.788	203.288	128.145	-21.500	90,44
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	50.000	54.650	62.990	4.650	109,30
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	0	31.191	0	#DIV/0!
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	353.741	206.823	227.168	-146.918	58,47
143	02	Odbrana (od 144 do 148)	342	0	0	0	0	
144	021	Vojna odbrana	343	0	0	0	0	
145	022	Civilna odbrana	344	0	0	0	0	
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	
147	024	liR Odbrana	346	0	0	0	0	
148	025	Odbrana n. k.	347	0	0	0	0	
149	03	Javni red i sigurnost (od 150 do 165)	348	0	0	0	0	
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	
151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	0	0	0	0	
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	
156	04	Ekonomski poslovi (od 157 do 165)	355	110.000	105.673	91.909	-4.327	96,07
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	110.000	105.673	91.909	-4.327	96,07
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	
161	045	Transport	360	0	0	0	0	
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	
164	048	liE Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	

166	05	Zaštita životne sredine (167 + 172)	365	0	0	0	0
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (od 174 do 179)	372	0	0	0	0
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	0	0	0
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0
180	07	Zdravstvo (od 181 do 186)	379	0	0	0	0
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0
186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0
187	08	Rekreacija, kultura i religija (od 188 do 193)	386	0	0	0	0
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	0	0	0
189	082	Usluge kulture	388	0	0	0	0
190	083	Usluge emitovanja i izdavaštva	389	0	0	0	0
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0
192	085	liR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0
194	09	Obrazovanje (od 195 do 202)	393	0	0	0	0
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0
199	095	Obrazovanje koje nije definisano nivoom	398	0	0	0	0
200	096	Pomoćne usluge u obrazovanju	399	0	0	0	0
201	097	liR Obrazovanje	400	0	0	0	0
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0

203	10	Socijalna zaštita (od 204 do 212)	402	710.394	706.286	499.429	-4.108	99,42
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	
205	102	Starost	404	0	0	0	0	
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	
211	108	liR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	710.394	706.286	499.429	-4.108	99,42
U BUŽIMU			KRUPIC INDIRA					
			Certificirani računovođa			M.P.		
Dana 28.02.2023.			Broj dozvole: 6228 / 5			Rukovodilac		

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Služba za finansije i trezor
Nadležno ministarstvo

JEDINSTVENI OPĆINSKI ORGAN UPRAVE - OPĆINSKI NAČELNIK BUŽIM
Potrošačka jedinica - glava

Bužim
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4263287560007

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

11240

Organizacioni broj

011-109

Operativni broj

011

Funkcionalni kod

01

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	8.345.397	6.712.739	124,32
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	6.826.717	5.206.494	131,12
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	1.518.680	1.416.821	107,19
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	0	0	
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	0	89.424	
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	0	0	
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	19.338.758	16.143.009	119,80
12	011000	Stalna sredstva	011	20.667.888	17.413.050	118,69
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	1.329.130	1.270.041	104,65
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	19.338.758	16.143.009	119,80
15	020000	Dugoročni plasmani	014	0	0	
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	0	0	
18	031000	Vrijednosni papiri	017	0	0	
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	0	0	
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	0	0	
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	0	0	
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	27.684.155	22.855.748	121,13

* 1 0 3 7 5 3 7 2 3 7 0 4 3 6 *

str. 1 od 2

Kontrolni broj: 10375372370436

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	5.436.162	5.256.136	103,43
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	815.726	465.874	175,10
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	0	0	
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	185.153	191.004	96,94
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	259.264	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	4.435.283	4.339.994	102,20
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	0	0	
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	0	
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	0	0	
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	22.247.993	17.599.612	126,41
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	19.338.758	16.143.009	119,80
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	2.909.235	1.456.603	199,73
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038	0	0	
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	27.684.155	22.855.748	121,13

Bužim, 27.02.2023.

Mjesto i datum

DIZDAREVIĆ (SENAD) INDIRA

Certifikovani računovođa

MERSUDIN NANIĆ

Rukovodilac

CR-6228/5

Broj dozvole

M.P.

061/155-152

Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Služba za finansije i trezor
Nadležno ministarstvo

JEDINSTVENI OPĆINSKI ORGAN UPRAVE - OPĆINSKI NAČELNIK BUŽIM
Potrošačka jedinica - glava

Bužim
Sjedište potrošačke jedinice

4263287560007 *
Identifikacioni broj
84.11
Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti
11240
Organizacioni broj
011-109
Operativni broj
011
Funkcionalni kod
01
Fond
Pojedinačni obrasci:
Konsolidovani obrasci:

*151421395393

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
Period izvještavanja od 1.1.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Broj konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Iznos
1	2	3	4	
		I NOVČANI PRIMICI		
1		Prihodi (od 2 do 6)	450	7.171.848
2	710000	Prihodi od poreza	451	2.897.226
3	720000	Neporezni prihodi	452	1.328.347
4	730000	Tekući transferi (transferi i donacije)	453	842.356
5	740000	Kapitalni transferi	454	2.103.919
6	770000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	455	0
7		Kapitalni primici i transferi (redni broj 8)	456	0
8	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	457	0
9		Finansiranje (10+11+12)	458	0
10	813000	Primici od finansijske imovine	459	0
11	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	460	0
12	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	461	0
13		UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1+7+9)	462	7.171.848
		II NOVČANE ISPLATE		
15		Rashodi (od 16 do 21)	463	2.494.865
16	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	464	1.124.239
17	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	465	104.693
18	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	466	650.196
19	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	467	603.737
20	615000	Kapitalni transferi	468	12.000
21	616000	Izdaci za kamate	469	0
22		Kapitalni izdaci (redni broj 23)	470	3.056.760
23	821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	471	3.056.760
24		Finansiranje (25+26)	472	0
25	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	473	0
26	823000	Izdaci za otplate dugova	474	0
27		UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15+22+24)	475	5.551.625
28		NETO NOVČANI PRIMICI/ISPLATE (13 minus 27) ili (27 minus 13)	476	1.620.223
29		SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	477	5.206.494
30		SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28+29)	478	6.826.717

Bužim, 27.02.2023.
Mjesto i datum

DIZDAREVIĆ (SENAD) INDIRA
Certifikovani računovođa

MERSUDIN NANIĆ
Rukovodilac

CR-6228/5
Broj licence

M.P.

061/155-152
Kontakt

Kontrolni broj: 151421395393

str. 1 od 1

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko-sanski kanton
OPĆINA BUŽIM
OPĆINSKI NAČELNIK

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Una-Sana canton
MUNICIPALITY OF BUŽIM
MUNICIPALITY MAYOR

Broj: 02-11-2726-1/23
Bužim, dana, 24. 8. 2023. godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom Općine Bužim za 2022. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima Općine Bužim u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Bužim, Ul.505.Vbbr. 26
Tel.+387 37 419501
Fax.+387 37 410031
e-mail: opcbuzim@bih.net.ba
www.opcinabuzim.ba

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko-sanski kanton
OPĆINA BUŽIM
OPĆINSKI NAČELNIK

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Una-Sana canton
MUNICIPALITY OF BUŽIM
MUNICIPALITY MAYOR

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv Općine Bužim i koje je pokrenula Općina Bužim i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u Općini Bužim za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

Dostavljeno:

1. Naslovu,
2. Službe x 5,
3. a/a.

Općinski načelnik:
Mersudin Nanić, dipl.ing.inf.

Bužim, Ul.505.Vbbr. 26
Tel.+387 37 419501
Fax.+387 37 410031
e-mail: opcbuzim@bih.net.ba
www.opcinabuzim.ba

